

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Mokslo padalinys
INF 8001	6	VDU	IF	Matematikos ir statistikos

Pavadinimas

EKONOMETRIKA

Pavadinimas anglų kalba

ECONOMETRICS

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Konsultacijos	1
Seminarai	1
Individualus darbas	3

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas žinių apie šiuolaikinius ekonometrinius metodus, pritaikant juos empiriniuose tyrimuose. Išklaušę šį kursą studentai yra pajėgūs sėkmingai atlikti doktorantūros tyrimus. Dalykas apima koreliacinę analizę, klasikinę regresinę analizę, vienalaikių lygčių sistemas, laiko eilutes, panelinių duomenų analizę. Studijų forma: paskaitos, konsultacijos, individualus darbas, seminarai ir egzaminas.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course aim is devoted to the knowledge of modern econometric methods, applying them in empirical research. After completing this course, students will be able to complete their doctoral research. The subject includes correlation analysis, classical regression analysis, systems of simultaneous equations, time series analysis, panel data analysis. Form of studies: lectures, consultations, individual work, seminars and exam.

Dalyko poreikis ir aktualumas

Dalykas suteikia doktorantūros studijų studentams žinių apie ekonometrinius modelius, įgalina juos pritaikyti empiriniuose tyrimuose. Dalykas aktualus būsimiems tyrėjams, siekiantiems apibrėžti savo atliekamus tyrimus bendrojoje ekonomikos mokslo erdvėje, susipažinti su naujausiais tyrimų metodais.

Dalyko tikslas

Dalyko tikslas – praplėsti anksčiau įgytas klasikinės regresinės analizės žinias apimant specialiuosius ekonometrikos skyrius, tokius kaip heteroskedastiškumas, autoregresija, multikolinearumas, fiktyvūs kintamieji bei papildant naujomis žiniomis apie vienalaikių lygčių sistemas, laiko eilutes, panelinius duomenis.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Studijų rezultatai. Išklaušę šį dalyką studentai:

- žinos pagrindinius ekonometrinius metodus, jų pritaikymo kontekstą;
- gebės adaptuoti ir taikyti įvairius metodus skirtinguose tyrimų kontekstuose;
- gebės juos deramai taikyti projektuodami savo disertacinį tyrimą;
- gebės tinkamai interpretuoti gautus rezultatus bei pagrįsti jų taikymą atliekamuose tyrimuose.

Studijų metodai – probleminės paskaitos, praktiniai seminarai ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko turinys realizuojamas per sekančias temas:

1. Ekonomika ir ekonometriniai modeliai.
2. Koreliacinė analizė.
3. Klasikinis tiesinės regresijos modelis.
4. Modelio specifikacija.
5. Ekonometrinio modelio prielaidų pažeidimai: heteroskedastiškumas, autokoreliacija, multikolinearumas.
6. Fiktyvūs kintamieji.

7. Simultaninių lygčių modeliai.
8. Laiko eilučių modeliai.
9. Panelinių duomenų modeliai.

Studijų pasiekimų vertinimas

Teorinių žinių įsisavinimas vertinamas egzaminuojant. Egzamino įvertinimas sudaro 60% galutinio pažymio.
 Analitinis mąstymas vertinamas dalyvavimo praktiniuose seminaruose. Šis vertinimas sudaro 40% galutinio pažymio.

Literatūra

1. G.S.Madala. Introduction to Econometrics. 4rd ed. John Wiley & Sons Ltd. 2009.
2. P.Kennedy. A Guide to Econometrics. 6th ed. Blackwell Publishing. 2008.
3. A.H.Studenmund. Using Econometrics: practical guide. 7th ed. Pearson/Addison Wesley. 2017.
4. M.Verbeek. A Guide to Modern Econometrics. 5nd ed. John Wiley & Sons Ltd. 2017.
5. M.P.Murray. Econometrics: A Modern Introduction. Pearson/Addison Wesley. 2006.
6. V.Čekanavičius, G.Murauskas. Statistika ir jos taikymai. II dalis. Vilnius, TEV. 2004.
7. T.C.Mills. Analysing Economic Data. Palgrave Macmillan. 2014.
8. B.E.Hansen. Econometrics. University of Wisconsin.
www.ssc.wisc.edu/~bhansen/econometrics/Econometrics.pdf
9. B.E.Hansen. Probability and Statistics for Economists. University of Wisconsin.
<https://www.ssc.wisc.edu/~bhansen/probability/Probability.pdf>

Dalyko programos rengėjas/jai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Ričardas Krikštolaitis	VDU	prof. dr.	ricardas.krikstolaitis@vdu.lt
Mindaugas Butkus	VDU	doc. dr.	mindaugas.butkus@vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Mokslo padalinys
EKO 9001	6 ECTS	VDU	EVF	Ekonomikos

Pavadinimas

MOKSLINIO DARBO METODOLOGIJA

Pavadinimas anglų kalba

METHODOLOGY FOR SCIENCE RESEARCH

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Konsultacijos	1
Seminarai	1
Individualus darbas	3

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Mokslinio darbo metodologijos kurse aptariama socialinių mokslų (ekonomikos; vadybos) kultūra, tyrimo metodologija ir metodika. Išklause dalyko kursą doktorantai galės vykdyti savarankiškus socialinius tyrimus, metodiškai pagrindžiant tyrimo logiką, procesą, metodus ir eigą. Taip pat įgis praktinių kompetencijų rašyti mokslinius straipsnius, disertaciją ir jos santrauką. Pagrindinės studijų formos – interaktyvios probleminės paskaitos, individualizuoti seminarai ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Methodology for Science Research course discusses the culture of social science (economics; management) research, research methodology and methods. Having completed the course, doctoral students will be able to perform independent social research, providing methodological justification for research logics, process, methods and development. They will also gain practical competencies in how to write a dissertation and its summary. The main form of the studies: interactive lectures devoted for problem solving, theoretical workshops, and individual work of doctoral students.

Dalyko poreikis ir aktualumas

Dalykas pristatys tyrėjo paskirtį ir veikimo metodus, paskatins akademinis ir tiriamuosius samprotavimus apie XXI šimtmetyje galimas ir tikėtinas mokslinio darbo raidos tendencijas. Dalykas aktualus būsimiems tyrėjams, siekiantiems metodiškai korektiškai apsibrėžti savo atliekamų tyrimų lauką, susipažinti su naujaisiais tyrimų instrumentais ir rašymo metodais.

Dalyko tikslas

Mokslinio darbo metodologijos dalyko tikslas – supažindinti doktorantus su socialinių mokslų (ekonomikos; vadybos) tyrimų prasme ir turiniu, formuoti sampratą ir įgūdžius apie mokslinio darbo elementus, įvairių socialinių mokslų metodologijų integraciją, ugdyti praktinius socialinių tyrimų rašymo ir jų aprobavimo įgūdžius.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Studijų rezultatai. Išklause šį dalyką doktorantai:

- vertins ir formuos mokslą, kaip pasaulio bei žmogaus ir socioumo pažinimo būdą, kaip žinių kaupimo būdą, kaip instituciją, kaip ekonomikos ir socialinės plėtros prielaidą ir politiką;
- įsigilins į ekonomikos, vadybos ir administravimo mokslų vaidmenį šiuolaikinėje visuomenėje, socialinių mokslų tarpusavio ryšius;

- galės įvertinti dabartinę socialinių mokslų situaciją ir gebės formuluoti galimas ateities problemas, kurių įveikimas yra aktualus tiek teoriniu, tiek ir praktiniu požiūriu;
- gebės rezultatyviai vykdyti savarankiškus socialinius tyrimus: metodologine ir metodine prasme korektiškai formuluoti mokslinę problemą, tyrimo objektą, tikslus ir uždavinius; motyvuotai pasirinkti tyrimo metodus; visaapimančiai argumentuoti tyrimo teiginius; vykdyti visuminius apibendrinimus;
- įgis praktinių įgūdžių rengiant mokslinį darbą – tezes, straipsnį, disertaciją, jos santrauką.

Studijų metodai – interaktyvios probleminės paskaitos, individualizuoti seminarai ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko turinys realizuojamas per sekančias temas:

1. Mokslo samprata ir turinys: mokslas kaip kūryba; mokslų klasifikacija; socialinių mokslų raida; mokslo argumentacija; mokslinio pažinimo priemonės; tyrėjo vaidmuo. *Paskaita, individuali užduotis ir seminaras.*
2. Mokslo metodologija ir metodas. *Paskaita ir seminaras.*
3. Mokslinio darbo konstrukcija: tema, tematika, problematika, mokslinė problema, objektas, tikslas ir uždaviniai. *Paskaita, individuali užduotis ir seminarai.*
4. Mokslinio tyrimo procesas: mokslinio darbo principai; darbo planas; informacijos šaltinių pasirinkimas; mokslinis įdirbis; mokslininkai ir mokslo mokyklos. *Paskaita, individuali užduotis ir seminaras.*
5. Mokslinio darbo eigos specifika: temos pasirinkimas; turinys ir įforminimas; būdingiausios socialinių tyrimų metodologinės ir metodinės klaidos. *Paskaita, individuali užduotis ir seminaras.*
6. Mokslinio darbo rašymo technika: literatūros studijavimas; pirminis rašymas; citavimas; argumentacija; teksto skaitymas; mokslinė kalba. *Paskaita, individuali užduotis ir seminaras.*
7. Tyrėjas-vadovas: bendravimo turinys ir formos; subjektyvumo aspektai; socialinių tyrimų etika. *Paskaita ir seminaras.*
8. Empirinio tyrimo logika ir metodai: kiekybiniai, kokybiniai ir lyginamieji. *Paskaita, individuali užduotis ir seminaras.*
9. Konkrečių mokslinių darbų (tezių, straipsnių, monografijų) analizė. *Individuali užduotis ir seminaras.*
10. Disertacija ir santrauka: disertacijos kaip mokslinio darbo specifika; reikalavimai disertacijos formai ir turiniui; reikalavimai disertacijos santraukai; disertacijos gynimo procesas. *Paskaita, individuali užduotis ir seminaras.*
11. Konkrečių disertacijų ir santraukų analizė. *Individuali užduotis ir seminaras.*
12. Individualių disertacijos santraukų iš doktoranto pasirinktos problematikos rašymas. *Seminaras ir konsultacijos.*

Studijų pasiekimų vertinimas

Teorinių žinių ir praktinių įgūdžių įsisavinimas vertinamas egzaminuojant. Egzamino įvertinimas sudaro 40% galutinio pažymio.

Analitinis mąstymas vertinamas dalyvavimo individualizuotuose seminaruose aktyvumu, savo, kaip tyrėjo, pozicijos pristatymu, argumentacijos logika, moksline kalba. Šis vertinimas sudaro 20% galutinio pažymio.

Gebėjimai formuluoti mintis ir jas išdėstyti vertinami individualizuotų namų darbų turiniu ir kokybe (namų darbai rašomi pagal kiekvieno doktoranto rengiamos disertacijos temą). Šis vertinimas sudaro 40% galutinio pažymio.

Literatūra

Pagrindinė (šaltiniai pasirenkami kaip alternatyvos):

1. Badke, W.B. (2014). Research Strategies. 6th ed. iUniverse. 292 p.
2. Bryman, A. (2014). Social research Methods. 5th ed. Published by Oxford University Press. 748 p.
3. Charmaz, K. (2014). Constructing Grounded Theory. 2nd ed. SAGE Publications Ltd. 416 p.
4. Kardelis, K. (2007). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. Šiauliai: Lucilijus. 400 p.
5. Lydeka, Z. (2021). Mokslinio darbo metodologija. Paskaitų konspektas: elektroninė versija. Kaunas: VDU. 224 p.
6. Mildred L Patten (2014). Understanding Research Methods. 6th ed. Pyrczak Publishing. 218 p.
7. Passer, M.W. (2014). Research Methods: Concepts and Connections. 2nd ed. 438 p.
8. Remler, D.K., Van Ryzin, G.G. (2014). Research Methods in Practice: Strategies for Description and Causation. 2nd ed. SAGE Publications Ltd. 648 p.

Bendroji literatūra:

9. Babbie, E.R. (2012). The Practice of Social Research. 13th ed. Wadsworth Publishing Company. 624 p.
10. Bitinas, B., Rupšienė, L., Žydžiūnaitė, V. (2008). Kokybinių tyrimų metodologija. Klaipėda: S.Jokužio leidykla-spaustuvė. 2 tomai.
11. Chalmers, A. (2005). Kas yra mokslas? Vilnius: Apostrofa. 288 p.
12. Coleman, J.S. (2005). Socialinės teorijos pagrindai. Vilnius: Margi raštai. 852 p.
13. Dresch, A., Lacerda, D.P., Antunes, J.A.Jr. (2015). Design Science Research. Springer International Publishing. 350 p.
14. Fowler, F.J. Jr. (2013). Survey Research Methods. 9th ed. SAGE Publications Ltd. 184 p.
15. Gruziano, A.M. (2013). Research Methods: A process of Inquiry. 12th ed. Pearson Education Ltd. 432 p.
16. Kvale, S., Brinkmann, S. (2014). Interviews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing. 7th ed. SAGE Publications Ltd. (CA). 354 p.
17. K Yin, Robert (2013). Case Study Research: Design and Methods. 10th ed. SAGE Publications Ltd. 450 p.
18. Maslauskaitė, A. (2008). Mokslo tiriamojo darbo metodologiniai pagrindai. Vilnius: LKA leidykla. 82 p.
19. Neuman, W.L. (2013). Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches. 12th ed. Pearson New International. 608 p.
20. Norkus, Z., Morkevičius, V. (2011). Kokybinė lyginamoji analizė. Tyrimų metodų serija. Lietuvos HSM duomenų archyvas (LiDA). 344 p.
21. Rupšienė, L. (2007). Kokybinio tyrimo duomenų rinkimo metodologija. Klaipėda: KU leidykla.
22. Sahu, Pradip Kumar (2013). Research Methodology. Research co Book. 432 p.
23. Stryzewska, M. (2009). Selected Methodological Issues for Doctoral Students. Warsaw School of Economics. 117 p.
24. Tidikis, R. (2003). Socialinių mokslų tyrimų metodologija. Vilnius: LTU. 628 p.
25. Williams, F., Monge, P. (2006). Statistika: kaip suprasti kiekybinius tyrimus. Vilnius: Žara. 240 p.

Dalyko programos rengėjai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Zigmas Lydeka	VDU	prof., habil. dr.	Zigmas.lydeka@vdu.lt
Violeta Pukelienė	VDU	prof., dr.	Violeta.pukeliene@vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Mokslo padalinys
ECO8001	6	ISM		Ekonomikos

Pavadinimas

ŠIUOLAIKINĖS EKONOMIKOS TEORIJOS IR MAKROEKONOMINĖ ANALIZĖ

Pavadinimas anglų kalba

MODERN ECONOMIC THEORY AND MACROECONOMIC ANALYSIS

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	32
Konsultacijos	10
Seminarai	4
Individualus darbas	116

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Šiame kurse bus analizuojami kai kurie svarbiausi makroekonominio mąstymo etapai, pradedant Solow modeliu, kuriame aptariamas realaus verslo ciklo modelis, ir baigiant dinaminiais bendrosios pusiausvyros modeliais (DSGE). Kursas bus sutelktas tiek į apžvelgtų teorijų konceptualų vystymąsi, tiek į esminius matematinius pagrindus. Be kitų teorijų, kurios bus aptartos kurso metu, studentai pagilins savo žinias Solow augimo modelio (uždaros ir atviros ekonomikos versijos, endogeninis augimas), keinsio modelių, naudojamų suprasti augimą, pinigų ir fiskalinę politiką, klausimais ir baigs konkuruojančių teorijų apžvalgą (post-Keynesian, Pinigų gamybos teorija, Austrijos mokykla, elgesio makroekonomika, sudėtingumo ekonomika). Studentai turės apžvelgti aktualią literatūrą, spręsti analitiškai paprastus modelius, taip pat skaitiniu būdu iširti pasirinktų modelių savybes (skaitinis modeliavimas naudojant Excel ir/ar Matlab). Bus akcentuojamas tirtų teorijų empirinis pagrįstumas, siekiant suprasti pagrindines prielaidas, naudojamas kuriant modelius ir jų numanomus apribojimus bei silpnybes.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The current class will highlight some of the major milestones in macroeconomic thinking starting with the Solow model discussing the Real Business Cycle Model and concluding with Dynamic General Equilibrium Models (DSGE). The course will focus both on the conceptual development of the overviewed theories as well as on the underlying mathematical underpinnings. Among the schools of thought overviewed, students will start building knowledge from Solows's Growth Model (closed and open economy versions, endogeneous growth), Keynesian models used in understanding growth, monetary and fiscal policy and conclude with an overview of competing theories (post-Keynesian, Monetary Theory of Production, Austrian School, Behavioral Macroeconomics, Complexity Economics). Students will be expected to overview relevant literature, solve analytically simple models as well as numerically investigate properties of selected models (numerical simulations using Excel and/or Matlab). Empirical validity of the studied theories will be emphasized in order to understand the major assumptions used in developing the models and their implied limitations and weaknesses.

Dalyko poreikis ir aktualumas

The course is aimed to study deeper the evolution and development of macroeconomic thought and theory. It represents the necessity for PhD students to analyze the recent developments of economic thought and so to understand better where macroeconomic theory is moving to and what are its latest findings. The way the course is constructed it gives a flexibility for teachers and students to concentrate on the issues that are on topic today or more relevant for students' research.

Dalyko tikslas

The course highlights the evolution and development of economic macroeconomic thought and theory up to the latest developments. Course participants will survey authors and theories and will gain working knowledge of selected theories and models of the 20 and 21st century.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

The course is taught in English and is designed to achieve its aims through a combination of lectures and seminars, including calculation exercises of problems, self-study, case study analysis and discussions. Lectures and seminars are designed to encourage active participation, co-operative and creative work, interactive communication and critical thinking.

The lecturer assures a variety of teaching and learning methods, interim knowledge assessment, supply of learning material to students and discussions of individual and group work in class during and after the course.

Topic #1: Selected Math Elements for Modern Economics

Difference Equations and their use in the Solow Growth model. In the first lecture we will cover the basic mathematical and numerical methods required to analyze subsequent macroeconomic models. After covering some theory on difference equations, their stability and how to compute equilibrium values, we will focus on understanding and interpreting the basic economic processes modeled using difference equations.

Topic #2: Demographics and Technology

Extending the Solow Model. The second lecture focuses on the sources of growth as explained by the standard deterministic Solow growth model. We will extend the model introduced in Topic #1 to account for several integrated economic and demographic processes (technology, population growth, etc). Hands on application will allow students to explore model predictions and policy implications.

Topic #3: Real Business Cycles and DSGE

Selected applications. The second lecture focuses on the sources of growth as explained by the standard deterministic Solow growth model. We will extend the model introduced in Topic #1 to account for several integrated economic and demographic processes (technology, population growth, etc). Hands on application will allow students to explore model predictions and policy implications.

Topic #4: International Economics

Trade, productivity and relative prices. Here we will consider some aspects related to trade (import, exports), productivity and macroeconomic stability. Recent improvements in gathering data related to import and export and cross-border capital flows have enabled researchers to uncover important relations of trade variables with both short-term and medium-term growth.

Midterm Final Delivery Topics 1-4

Topic #5: Money in the economy

The heritage of monetary economics. General equilibrium analysis.

Topic #6: Demand for money

Transactions demand for money. Speculative demand for money. Precautionary demand for money. Demand function for money.

Topic #7: Monetary policy and banking

Money supply and central banking

Topic #8: Monetary policy and macroeconomics

Determination of aggregate demand. Classical paradigm of macroeconomy. Keynesian paradigm of macroeconomy.

Final exam. On Topics 5-8

Studijų pasiekimų vertinimas

Midterm and Final Exams. The mid-term examination counts for **25%** and the final examination counts for **50%** of the final grade. The exams will consist of problems, multiple-choice or open answer questions that are based on the material presented in the class and required extra readings assigned by the lecturer. The exams will cover all theoretical issues presented in this syllabus and discussed or presented during the seminars.

Case-study: a numerical analysis of a simple macroeconomic model; uses and abuses in policy and it counts for **25%**.

Re-take of the exam. Students who receive a failing final grade shall have the right to re-take the exam during the re-sit week, which will comprise 100% of the final grade. It will cover all topics (from topic 1 to topic 8 inclusive). The group assignments cannot be resubmitted at a later time. Evaluation received for group project will not be annulled.

Case-study is compulsory. Failure to deliver it invalidates the possibility to take the midterm or final exam.

Literatūra

De Vroey, M. (2016). A History of Macroeconomics from Keynes to Lucas and Beyond, Cambridge Press

Torres L.J. (2014). Introduction to Dynamic Macroeconomic General Equilibrium Models. Vernon Press.

Miao J. (2014). Economic Dynamics in Discrete Time. MIT Press

Dejong D., Dave C. (2011). Structural Macroeconometrics. Princeton University

Godley, W. and Lavoie, M. (2007). Monetary Economics, Palgrave Macmillan

Jagdish Handa (2009). Monetary Economics, Routledge, New York.

Robbins, L. (2007). The Evolution of Modern Economic Theory: and Other Papers on the History of Economic Thought, Aldine Transaction

Sorensen, P. (2010). Introducing Advanced Macroeconomics: Growth and Business Cycles. New York: McGraw-Hill Higher Education.

<http://www.econlib.org/library/Browse/classicsdtPre1800.html>

Dalyko programos rengėjas/jai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Mihnea Constantinescu Jonė Kalėdienė	ISM VDU	Doc. dr doc. dr.	mihcon@ism.lt jone.kalendiene@vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
EDU8011	6	VDU	Švietimo akademija	-

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

AUKŠTOSIOS MOKYKLOS DIDAKTIKA

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

DIDACTICS OF HIGHER EDUCATION

Studijų būdas	Kreditų skaičius (6)
Paskaitos	15 val,
Konsultacijos	30 val. (nuotoliniu būdu)
Komandinis darbas	15 val.
Individualus darbas	110 val. Iš jų savarankiškam literatūros studijavimui – 30 val.; diskusijos ir darbai Moodle aplinkoje (individualus darbas) – 50 val.; dalyko/modulio struktūrinio didaktinio vieneto parengimas ir pristatymas – 30 val.

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas analizuoti aukštosios mokyklos didaktikos klausimus. Studijuodami šį modulį doktorantai susipažins su globalizacijos įtakojamomis švietimo kaitos tendencijomis, teorinių ir praktinių studijų metu gilinsis į studijų turinio aukštojoje mokykloje projektavimo, organizavimo ir valdymo tendencijas, principus, pagrindines problemas bei kokybės parametrus, įgis didaktines kompetencijas, reikalingas pradedančiajam dėstytojui.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course is aimed to analyse higher education didactics. While studying this module, doctoral students will become acquainted with the trends of educational change influenced by globalization, digitalisation, modernisation. Students will study theoretical, practical study design, organization and management tendencies, principles, main problems and quality parameters of the higher education institution.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Studijų dalykas skirtas pradedančiajam dėstytojui. Jame analizuojami aktualūs aukštojo mokslo dokumentai, susiję su dėstytojo veikla: Bolonijos proceso, studijų kryptių aprašai, reikalavimai studijų programoms, inovacijos taikomos studijuojant įvairius dalykus.

Dalyko tikslai

Sudaryti sąlygas doktorantams įgyti studijų turinio projektavimo, įgyvendinimo ir kokybės vertinimo gebėjimus bei pasirengti savarankiškai dėstytojo veiklai.

Studijų programos ir dalyko rezultatų, studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijų sąsajos

Studijų programos rezultatai	Dalyko rezultatai	Pasiekimų įvertinimo kriterijai
------------------------------	-------------------	---------------------------------

	1. Paaiškinti globalizacijos įtaką aukštajam mokslui bei aukštojo mokslo internacionalizavimo sampratą.	Pravesta mokslinė diskusija, kurioje paaiškinta globalizacijos įtaką aukštajam mokslui bei aukštojo mokslo internacionalizavimo sampratą ir apibūdinta aukštojo mokslo sistema .
	2. Paaiškinti studijų rezultatais grindžiamų studijų programų kūrimo metodiką	Aptartas studijų dalyko modulio aprašas siejant jį su konkrečios pakopos studijų programos reikalavimus.
	3. Parinkti ir naudoti tinkamas studijų inovacijas bei metodus	Parengta ir pristatyta studijų inovacija sąsajose su studijuojamu ar dėstomu dalyku.
	4. Formuluoti studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijus, parinkti tinkamus vertinimo metodus ir priemones.	Parengtas ir pristatytas didaktiškai pagrįsto ir dalykine bei metodine prasme aprūpinto studijų dalyko/modulio struktūrinio vieneto didaktinis projektas.
	5. Įvertinti studijų procesą kokybės bei tikslų pasiekimo požiūriais.	

Dalyko rezultatų ir turinio sąsajos

Dalyko rezultatai	Turinys (temos)
1. Paaiškinti globalizacijos įtaką aukštajam mokslui bei aukštojo mokslo internacionalizavimo sampratą	Bolonijos procesas ir aukštasis mokslas. Aukštosios mokyklos didaktika - edukologijos mokslo šaka.
2. Paaiškinti studijų turinio sampratą ir projektavimo metodologines nuostatas.	Studijų turinys (curriculum): samprata, curriculum teorijos ir projektavimo metodologija.
3. Parinkti ir naudoti tinkamas studijų inovacijas bei metodus.	Studijų inovacijos ir metodai, jų praktinis taikymas: paviršinis ir giluminis mokymasis. Efektyvų mokymąsi skatinančios studijų strategijos: nuosekliosios ir probleminių studijos. Produktyvios studijų aplinkos sukūrimo strategijos. Atvirasis ir technologijomis grindžiamas mokymasis, atvirieji švietimo ištekliai.
4. Formuluoti studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijus, parinkti tinkamus vertinimo metodus ir priemones	Studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijai: samprata ir formulavimo metodika. Studijavimo pasiekimų vertinimo metodai ir priemonės.

5. Įvertinti studijų procesą kokybės bei tikslų pasiekimo požiūriais.	Studijų aukštojoje mokykloje kokybės vertinimas Švietimo kokybės vadybos samprata. Aukštojo mokslo kokybės modeliai. Pagrindiniai studijų turinio kokybės kriterijai. Dalyko/modulio vertinimo sistemos ir strategijos kūrimas. Studijų turinio ir proceso tyrimai.
---	---

Studijų metodai (dėstymo ir studijavimo)

Paskaitos, diskusijos, darbas grupėse (problemų sprendimas, projektavimas, modeliavimas), individualus darbas (literatūros studijavimas, projektavimas).

Studijų pasiekimų vertinimas

Atliktų užduočių analizė, namu darbo atlikimas ir pristatymas, grįžtamosios informacijos teikimas kolegoms, egzaminas

Kaupiamojo balo sandara ir jo dedamųjų svoris

Studijų rezultatai vertinami taikant kaupiamojo balo sistemą. Galutinis pažymys (100 proc.) integruoja: 1-as namų darbas – 30 % Dalyvavimas diskusijose forumuose, reflektuojant skaitytą literatūrą -20% Egzaminas – 50%

Pagrindinė literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1.	Bulajeva T., Jakubė A., Lepaitė D., Teresevičienė M., Zuzevičiūtė V. (2011). Studijų programų atnaujinimas: kompetencijų plėtotės ir studijų siekinių vertinimo metodika. VU
2.	Bates T. (2015). Teaching in a Digital Age - http://wiki.lib.sun.ac.za/images/f/f3/Teaching-in-a-digital-age.pdf
3.	Innovating pedagogy (2019). http://www.open.ac.uk/blogs/innovating/ ; Studijų kypčių aprašai (2015). http://www.skvc.lt/default/lt/kokybes-uztikrinimas/krypciu-aprasai
4.	Žibėnienė G. (2014). Studijų rezultatų vertinimas: teorinis ir empirinis pagrindimas. Mokslo studija. MRU
5.	

Papildoma literatūra

Eil. Nr.	Autorius, leidinio pavadinimas, leidykla, leidimo metai.
1	LR Švietimo ir mokslo ministro Į s a k y m a s Dėl studijų kryptis sudarančių šakų sąrašo patvirtinimo 2010 m. vasario 19 d. Nr. V-222 Vilnius http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=365785&p_query=&p_tr2=
2.	Virtual Mobility for Teachers and Students in Higher Education (2010), http://www.teacamp.eu/sites/default/files/Teacamp_pdf
3.	

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Genutė Gedvilienė	VDU	Prof.	Genute.gedviliene@vdu.lt
2.	Vidmantas Tutlys		Prof.	Vidmantas.Tutlys@vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra
SPK8001	6	VDU	Politikos mokslų ir diplomatijos	Socialinės ir politinės teorijos

Pavadinimas

MOKSLO FILOSOFIJA IR METODOLOGIJA

Pavadinimas anglų kalba

PHILOSOPHY OF SCIENCE AND METHODOLOGY

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	0,56 kr.
Konsultacijos	0,56 kr.
Seminarai	1,13 kr.
Individualus darbas	3,75 kr.

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – filosofškai, kritiškai atskleisti mokslo sąvoką, jos raidą, mokslo procesą ir jo įvairovės prielaidas, nagrinėti mokslo ir filosofijos santykį ontologiniu, epistemologiniu, metodologiniu ir paradigminiu požiūriais. Tuo tikslu nagrinėjamos šiuolaikinės mokslo filosofijos temos, svarbiausios XX-XXI a. mokslo filosofijos mokyklos, dabartinės tendencijos ir polemika. Kursas plėtoja istorinį, kritinį, dialektinį, hermeneutinį, fenomenologinį, analitinį, postmodernų ir kitus požiūrius į mokslo ir filosofijos sąveikas. Būdamas iš esmės filosofinio pobūdžio, kursas atskleidžia filosofinio tyrimo prasmę ir reikšmę disertacijos rašymui. Studijų formos: paskaitos, seminarai, savarankiškas studento darbas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of the course is philosophically and critically interpret development of concept of science, process and conditions of diversity of science from epistemology, ontology, methodology, paradigmatic points of view. For the tasks topics of contemporary philosophy of science, the most important schools of philosophy of science of XX-XXI centuries and contemporary tendencies are considered. The course develops historical, critical, dialectics, hermeneutics, phenomenological, analytical, postmodern and other approaches to the interrelations of philosophy and science. The main specificity of the course is emphasizes of phenomenological and negative dialectics approaches and development of contemporary forms of fallibilism. The course is essentially philosophical and explains sense and significance of philosophical research for the development of dissertation project. Teaching methods: lectures, seminars, individual work.

Dalyko poreikis bei aktualumas

Kursas padeda plėtoti metateorines idėjas apie tyrimo projektą, suvokti abipusius ryšius tarp konkrečių tyrimų metodų, pagrindinės metodologijos ir fundamentinių epistemologinių klausimų. Skirtingų paradigmu įsisavinimas skatina kritišką tyrimo ir analizės metodų pasirinkimą.

Dalyko tikslai

Kurso tikslas – filosofškai, kritiškai atskleisti mokslo sąvoką, jos raidą, mokslo procesą ir jo įvairovės prielaidas, nagrinėti mokslo ir filosofijos santykį ontologiniu, epistemologiniu, metodologiniu ir paradigminiu požiūriais.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Kursas yra sudarytas iš dvių dalių: fenomenologinės ir negatyviosios dialektinės mokslo analizės, remiantis E. Husserlio ir jo pasekėjų teorijomis, bei Frankfurto socialinės kritikos, T. Adorno ir jų pasekėjų teorijomis. Fenomenologinėje – hermeneutinėje dalyje aptariamos šiuolaikinės pasaulio patirties ir intersubjektyvumo sąlygos, noemos ir noezės reiškiniai, transcendentalijos ir transcendencijos sampratos. Dialektinėje dalyje diskutuojama falibilizmo tema, sietina su Duoties Mito, tikslų ir idealų, visumos vaizdo, didžiojo Tikrovės pasakojimo, kritika. Abi kurso dalys skiria dėmesį: a) Šiuolaikinės ontologijos problemoms: vaizduotei, sąvokų sudarymui, komunikaciniam protui ir veiksmui, institucionalizacijos kritikai. Bus kalbama kognityvinių ir nekognityvinių procesų prieštaravimus, dėl to kylančias aporijas, sofizmus, antinomijas, paradoksus, apie dinamišką gyvenamąjį/simbolinį pasaulį; b) Šiuolaikinės epistemologijos fenomenologinės ir dialektinės problemos: mąstymo ir tyrimų, programų disciplinos, institucinės galios ir pasaulio saviveiksmingumo; c) Šiuolaikinių metodologijų kritika: metodologinio nacionalizmo kritika, metodologinio atvirumo prielaidos. Taip pat bus integruojama mokslų paradigms kritika: atomizmo ir struktūralizmo, individualizmo, funkcionalizmo, proceso ir veiksmo, lauko ir arenos ir kitos paradigms; diskutuojama interdisciplinariškumo privalumai, ribos ir pavojai. Bus pateikiama filosofinė mokslo kritika ir jos ribos: esencializmo, istoricizmo, konstruktyvizmo, holizmo, partikuliarizmo, monizmo, vienareikšmiškumo ... Mokslinės verifikacijos: Occamo skustuvo, empirinė ir indukcijos, loginė ir dedukcijos ... Mokslinio falsifikacijos principo reikšmė: klaidos euristika, paraboliniai ir metaforiniai aiškinimo modeliai. Kurso metu bus naudojamos A. Koyre, K.R. Popperio, T.Kuhno, P.Feyerabendo, M. Foucault, R. Rorty, J. Rouse, E. Husserlio, M. Merleau-Ponty, T. Adono, J. Habermaso ir kitų autorių mokslo filosofijos teiginiais.

Studijų metodai: seminarai, konsultacijos, individualus savarankiškas darbas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Individualaus kūrybinio darbo (pranešimo), atsižvelgiant į pasirinktą disertacinio tyrimo temą ir panaudojant mokslo filosofijos žinias, įvertinimas –50 %, egzaminas – 50 % galutinio pažymio.

Literatūra

- Hollis M. Socialinių mokslų filosofija. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2000.
- Frankfurt School– Vol. 1 – 3. Edited by J. M. Bernstein. Taylor & Francis, 1994.
- Kah Kyung Cho. Philosophy and Science in Phenomenological Perspective. Springer Science & Business Media, 1984.
- Popper, K. (1959). The logic of scientific discovery. New York: Basic Books.
- Popper, K. (1963). Conjectures and Refutations. London: Routledge and Kegan Paul.
- Ladyman, J. (2005) Understanding Philosophy of Science. London, New York.
- Rosenberg, A. (2005) Philosophy of Science: A Contemporary Introduction. New York, London.
- Philosophy of Science: Contemporary Readings (2006). Eds. Y.Balashov, A.Rosenberg. London, New York.
- Lange, M. (ed.) (2007) Philosophy of Science: An Anthology. Malden.
- Feyerabend, P. (1993). Against Method. London: Verso.
- Popper, K.R. (2001) Rinktinė. Vilnius.
- Kuhn, T.S. (2003) Mokslo revoliucijų struktūra. Vilnius.
- Foucault, M. (1980). Power/Knowledge. New York, Random House, 1980.
- Rorty, R. (1991). Objectivity, Relativism and Truth. Philosophical Papers vol. 1. Cambridge University Press, 1991.

Rouse, J. (2002). How Scientific Practices Matter: Reclaiming Philosophical Naturalism. Chicago: University of Chicago Press.

Koyre, A. (1968). Metaphysics & Measurement: Essays in Scientific Revolution Harvard University Press.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1.	Gintautas Mažeikis	VDU	prof.dr.	gintautas.mazeikis@vdu.lt
1.	Dalius Jonkus	VDU	prof.dr.	phenolt@yahoo.com

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Mokslo padalinys
PHD-M-001	6	ISM		Vadybos

Pavadinimas

MOKSLO FILOSOFIJA

Pavadinimas anglų kalba

PHILOSOPHY OF SCIENCE

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	30
Konsultacijos	10
Seminarai	10
Individualus darbas	112

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas turėtų būti įgyvendintas supažindinant su esminėmis humanitarinių ir socialinių mokslų filosofijos problemomis bei kai kuriomis svarbiomis pozicijomis, susijusiomis su šių mokslų prigimtimi ir metodais. Kurso metu taip pat siekiama tokias problemas ir diskusijas susieti su tyrimų planavimo ir metodologijos klausimais bei su šių mokslų funkcija, susijusia su problemų sprendimu visuomenėje ir verslo organizacijose.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The objective of the course should be fulfilled by giving an introduction to fundamental problems in the philosophy of the human and social sciences and to some important positions concerning the nature and methods of these sciences. The course also aims to relate such problems and discussion to issues of research design and methodology and to the function of these sciences in relation to issues of problem solving in society and in business organisations

Dalyko poreikis ir aktualumas

In discussions time and attention will be dedicated to the doctoral student research projects development. During the course students will work and develop their own research and at the end of the course will present the extended introduction and research plan of a doctoral dissertation.

Dalyko tikslas

The aim of the course is to help the participants to acquire an intellectual identity through an understanding of the main problems and positions in the theory and philosophy of the human and social sciences as this is reflected in the discussions of these issues in the last half century and give the participants an understanding of the relation to the history of these science.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Course content:

Section I	Two basic positions in the philosophy of science – Popper/Kuhn - and their ramifications – introduction to issues Schools of thought in the Human and social Sciences - Hermeneutics and phenomenology
Section II	Schools of thought – Structuralism and critical theory Schools of thought – Postmodernism and social constructivism
Section III	Overview of schools of thought – historical and today in relation to issues in the human and social Explanation and understanding – the variety of forms of inquiry in the human and social sciences – relations between

Section IV

philosophy of science, research designs and methodology -
some recent discussions
The social dimension of scientific knowledge/CUDOS – the
use of research, epistemic values and forms of knowledge
Objectivity and evidence – Evidence and methodology

At the end of the course a doctoral student is expected to be able to:

- To analyse and evaluate research in relation to the various schools of thought concerning the human and social sciences.
- Relate the topic, research problem, aim and objectives of their doctoral dissertation to such schools of thought.
- Demonstrate awareness and an understanding of scientific contribution of research.
- Develop their research by positioning themselves in the philosophical and methodological landscape and write a meaningful introduction to their doctoral dissertation on issues relating to philosophical and methodological position
- Be aware of main principles of theory building and testing.
- Select and develop the most appropriate theoretical model for a specific research.
- Be aware of basic concerning research ethics

Teaching methods: Teaching material will be available in digital form at the e-learning platform. There will be a format with emphasis on discussions on the basis of faculty presentations. Group work will also be given.

Studiju pasiekimų vertinimas

Student performance in this course will be evaluated on the basis of a paper relating course content to the students own project and its philosophical and methodological issues and on class participation.

The assessment is based on the following

Assignment	Value in per cent from the final grade
Participation in discussions and group work	20 per cent of the final grade.
Paper	80 per cent of the final grade

First assignment

Class participation

It is expected that students will participate in class discussions in meaningful ways. This requires to come to class prepared to discuss the issues involved in class readings and contribute to class discussions. This will be graded by classmates and instructor.

This assignment is worth 20 per cent of the final grade.

Second assignment

Paper

It is expected that students will write a paper of max. 10 pages relating aspects of the course to issues in their project.

This assignment is worth 80 per cent of the final grade.

Literatūra

Glendinning, S. (2008). What is Phenomenology? *Philosophy Compass* 3/1, 30-50.
Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Wilhelm Dilthey.
Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Hans-Georg Gadamer.
Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Edmund Husserl.
Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Thomas Kuhn.
Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Phenomenology.

Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Karl Popper.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Paul Ricoeur.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Hermeneutics.
 Thompson, E., Zahavi, D. Philosophical Issues: Phenomenology.

Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2012). Critical Theory.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2015). Postmodernism.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2009). Richard Rorty.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2009). Naturalistic Approaches to Social Construction.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2009). Theory and Observation in Science.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2014). Giambattista Vico.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2011). Methodological Individualism.
 Phillips, J. W. Structuralism and Semiotics.
 Flyvbjerg, B. (2004). Five Misunderstandings About Case-study Research.
 Turner, S. (2007). Merton's 'Norms' in Political and Intellectual Context.

Macfarlane, B., Cheng, M. (2008). Communism, Universalism and Disinterestedness: Re-examining Contemporary Support among Academics for Merton's Scientific Norms. *J Acad Ethics*, 6:67-78.
 Follesdal, D. Hermeneutics and the hypothetico-deductive method.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2011). Scientific Explanation.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2011). The social dimensions of scientific knowledge.

Cartwright, N., Efstathiou, S. Evidence-based policy and its ranking schemes: So, where's ethnography?
 Cartwright, N. (2007). Evidence-based policy: Where is our theory of evidence? Centre for Philosophy of Natural and Social Science
 Contingency and Dissent in Science. Technical Report 07/07
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2013). Causation and Manipulability.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2013). The Ethics of Belief.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2013). Evidence.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2014). Scientific Objectivity.
 Stanford Encyclopedia of Philosophy. (2014). Scientific Discovery.
 Cartwright, N. (with Stegenga, J.). A Theory of Evidence for Evidence-Based Policy.

The course material will be provided in four blocks – one for each day. It is based on material from the Stanford Encyclopedia of Philosophy, which is a quality controlled site of high integrity and validity and other material and digital form.

Dalyko programos rengėjas/jai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Hans Siggaard Jensen	ISM	prof. dr.	hanjen@faculty.ism.lt

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Mokslo padalinys
10DBIK001	6	VDU	EVF	Ekonomika

Pavadinimas

Mikroekonominė analizė ir institucinė ekonomika

Pavadinimas anglų kalba

Microeconomic analysis and Institutional Economics

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Konsultacijos	1
Seminarai	1
Individualus darbas	3

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas žinių apie klasikinės ir modernias ekonomikos teorijas įsisavinimui ir jų taikymui, Studentai analizuos mikroekonomikos teoriją, institucinės ekonomikos teoriją, kurios yra labai svarbios šiuolaikinėmis sąlygomis, kad studentai galėtų formuoti gebėjimus ir pritaikyti teorines žinias analizuojant, projektuojant, vertinant ir tobulinant organizacijos veiklą besikeičiančios tarptautinės ir globalios ekonominės aplinkos sąlygomis.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course is aimed at building the knowledge and understanding about classical and modern theories of economics with application of the research. Students will analyze microeconomic theory and theory of institutional economics that is very important nowadays in order to form abilities to apply theoretical knowledge in exploring, developing, assessing and improving organizational activity under changing international and global economic environment conditions. The main form of the studies: interactive lectures devoted for problem solving, theoretical workshops, and individual work of doctoral students.

Dalyko poreikis ir aktualumas

Dalykas suteikia doktorantūros studijų studentams gilesnių žinių apie klasikinės ir naujausias mikroekonomikos mokslo teorijas bei institucinę ekonomiką, kuri itin svarbi šiuolaikinėje besikeičiančioje aplinkoje, įgalina šias teorijas susieti su šiuolaikiniais organizacijų veiklos pokyčiais, adaptuojantis prie drastiškai besikeičiančios aplinkos. Dalykas aktualus būsimiems tyrėjams, siekiantiems apsibrėžti savo atliekamus tyrimus bendrojoje ekonomikos mokslo erdvėje, susipažinti su naujausiomis ekonomikos mokslo priemonėmis ir tyrimų metodais.

Dalyko tikslas

Dalyko tikslas – suteikti doktorantams žinių apie klasikinės ir naujausias mikro ekonomikos mokslo teorijas ir institucinę ekonomiką, įgalinant jų sėkmingą integravimą į doktorantūros studijų metu atliekamus mokslinius tyrimus.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Studijų rezultatai. Išklausę šį dalyką studentai:

- žinos pagrindines aukštesnio lygio mikroekonomikos mokslo klasikinės ir modernias teorijas bei institucinę ekonomiką akcentuojant neapibrėžtumą, gerovę ir sparčiai besikeičiančią aplinką;
- supras institucinės ekonomikos evoliucijos principus ir tarpdisciplinines sąsajas su kitais socialiniais mokslais; Coase teoriją ir jos plėtrą;
- gebės adaptuoti ir taikyti mikroekonomikos teorijas skirtinguose tarptautiniuose, globaliuose ir organizacijų tyrimų kontekstuose;
- žinos mikroekonominių teorijų metodologinius aspektus ir gebės juos deramai taikyti projektuodami savo disertacinį tyrimą;
- gebės giliai suprانتant mikroekonominės teorijas pagrįsti jų taikymą atliekamuose tyrimuose.

Studijų metodai – interaktyvios probleminės paskaitos, teoriniai seminarai ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko turinys realizuojamas per sekančias temas:

1. Mikroekonominė analizė: modernus požiūris:

- 1.1. Rinka, modernus požiūris;
- 1.2. Prioritetai, naudingumas ir pasirinkimas;
- 1.3. Neapibrėžtumas;
- 1.4. Technologijų svarba: pelno maksimizavimas ir kaštų minimizavimas;
- 1.5. Įmonės pasiūla; pramonės pasiūla;
- 1.6. Monopolija; gamybos veiksmų rinkos;
- 1.7. Oligopolija ir lošimų teorija;
- 1.8. Gerovė ir viešosios prekės, informacija;

2. Institucinė ekonomika: nuosavybė, konkurencija, politika:

- 2.1. Institucinė ekonomika ekonomikos mokslo vystymosi kontekste;
- 2.2. Elgsenos ekonomika: žinių problema;
- 2.3. Fundamentalios vertybės ir individualios taisyklės;
- 2.4. Institucinė sistema ir socialinė tvarka
- 2.5. Institucinės ekonomikos taikymas: nuosavybė ir konkurencijos dinamika;
- 2.6. Ekonominės organizacijos;
- 2.7. Viešoji politika;
- 2.8. Tarptautinė institucijų dimensija ir jų evoliucija

Studijų pasiekimų vertinimas

Teorinių žinių įsisavinimas vertinamas egzaminuojant mikroekonominės analizės klausimais; Egzamino įvertinimas sudaro 70% galutinio pažymio.

Analitinis mąstymas vertinamas dalyvavimo teoriniuose seminaruose aktyvumu, atliekant pristatymus ar rašant probleminį referatą Institucinės ekonomikos klausimais. Šis vertinimas sudaro 30% galutinio pažymio.

Literatūra

Pagrindinė literatūra:

1. H.R. Varian. Intermediate Microeconomics. A Modern Approach. 2010.
2. Handbook of new institutional economics / edited by Claude Ménard and Mary M. Shirley. Berlin: Springer, 2008.
3. Hodgson, Geoffrey Martin. The evolution of institutional economics: agency, structure, and Darwinism in American institutionalism. London; New York (N.Y.): Routledge: Taylor & Francis Group, 2005.
4. W. Kasper, M.J. Streit. Institutional Economics: Property, Competition, Policies. Edward Elgar, 2012;

Papildoma literatūra:

1. Hodgson, Geoffrey Martin. The evolution of institutional economics: agency, structure, and Darwinism in American institutionalism. London; New York (N.Y.): Routledge: Taylor & Francis Group, 2005.
2. Fitz-enz, Jac. The ROI of human capital: measuring the economic value of employee performance. 2nd ed. New York (N.Y.): AMACOM, 2009.
3. The role of social capital in development: an empirical assessment / edited by Christiaan Grootaert and Thierry Van Bastelaer; with a foreword by Robert D. Putnam. Cambridge: Cambridge University Press, 2008.
4. Nicholson, Walter. Theory and application of intermediate microeconomics /Walter Nicholson, Christopher Snyder. Australia: Thomson, 2007.
5. Burkett, John P. Microeconomics: optimization, experiments, and behavior /John P. Burkett. Oxford: Oxford University Press, 2006.

Dalyko programos rengėjas/jai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Violeta Pukeliene Zita Tamašauskienė	VDU VU ŠA	prof. dr. Prof. dr.	Violeta.pukeliene@vdu.lt Zita.tamasauskiene@vusa.lt

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Mokslo padalinys
FIN9001	6	VDU	EVF	Finansų

Pavadinimas

FINANSŲ TEORINIAI MODELIAI

Pavadinimas anglų kalba

FINANCE THEORY

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos ir teoriniai seminarai	2
Konsultacijos	1
Individualus darbas	3

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas žinių apie finansų teorinius modelius įsisavinimui ir jų taikymui, vykdant finansų tematikos tyrimus. Nagrinėjant šiuos klasikinius ir naujausius teorinius modelius, analizuojama ir finansų mokslo raida bei naujausios jo tolesnio vystymo kryptys. Išklause šį kursą studentai yra pajėgūs sėkmingai apsibrėžti ir vertinti savo atliekamus doktorantūros tyrimus platesniame finansų mokslo kontekste. Pagrindinės studijų formos – probleminės paskaitos, teoriniai seminarai, konsultacijos ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course is aimed at building the knowledge and understanding about classical and modern finance theories with application to doctoral research in finance field. Based on these theories, students receive in-depth understanding of the historical evolution of finance theory and its potential future development. As a result of this course, they are capable of positioning and assessment of their own research in finance field in the wider scientific context. The main form of the studies: problem-based lectures, theoretical seminars, consultations and individual work of doctoral students.

Dalyko poreikis ir aktualumas

Dalykas suteikia doktorantūros studijų studentams žinių apie klasikinius ir naujausius finansų teorinius modelius, įgalina juos susieti su šiuolaikiniais finansų sistemų, finansinio tarpininkavimo ir bendrovių finansų valdymo procesais. Dalykas aktualus būsimiems tyrėjams, siekiantiems apsibrėžti savo atliekamus tyrimus bendrojoje finansų mokslo erdvėje, susipažinti su finansų mokslo teorinėmis priegomis ir empirinių tyrimų metodais.

Dalyko tikslas

Dalyko tikslas yra studijuoti finansų teorijas, finansų rinkų, finansinio tarpininkavimo ir bendrovių finansų teorinius modelius, suprasti šiuolaikinių finansų empirinių tyrimų metodus, instrumentus bei priemones, įgalinant jų sėkmingą integravimą į doktorantūros studijų metu atliekamus finansų krypties tyrimus.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Dalyko turinys realizuojamas per sekančias temas:

1. Finansų sistema, jos struktūra bei funkcionavimo teoriniai modeliai.
2. Firmos teorija. Nuosavybės ir kontrolės atskyrimas. Moralinės rizikos dilemos.
3. Kapitalo struktūros teorijos. Bendrovių finansavimo struktūra, atsižvelgiant į atstovavimo kaštus ir informacijos asimetriją.
4. Bendrovių vertinimo modeliai ir finansiniai sprendimai, esant apmokestinimui, atstovavimo frikcijoms ir signalizavimo aspektams bei informacijai.

5. Finansinių sandorių sudarymas, zuikiautojų (free-rider) problema, korporacinės kontrolės vaidmuo.
6. Rizikos valdymo metodai ir instrumentai.
7. Portfelio teorija.
8. Ilgalaikio turto įkainojimo modeliai.
9. Rinkos efektyvumo teorija.
10. Finansų elgsenos teorija.
11. Finansų rinkų veiklos teoriniai principai bei modeliai.
12. Finansinės institucijos finansų sistemoje, jų veiklos teoriniai principai bei modeliai.
13. Finansų etikos problemos. Teoriniai finansų etikos aspektai.

Studijų metodai – probleminės paskaitos, teoriniai seminarai ir savarankiškas doktorantų darbas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Vertinimui taikoma kaupiamoji sistema.

Teorinių žinių įsisavinimas vertinamas egzaminuojant. Egzamino įvertinimas sudaro 50% galutinio pažymio.

Analitinis mąstymas vertinamas dalyvavimo teoriniuose seminaruose ir jų metu vykstančiose diskusijose nurodytomis dalyko temomis aktyvumu. Šis vertinimas sudaro 20% galutinio pažymio.

Gebėjimai integruoti finansų teorinių modelių, metodų bei instrumentų žinias į aktualios finansų problemos teorinę analizę, apibendrinti rezultatus ir kritiškai įvertinti tinkamų modelių problemos tyrimui pasirinkimą, vertinami teorinio referato kokybe. Šis vertinimas sudaro 30% galutinio pažymio.

Literatūra

Knygos

Stewart, S. D., Piros, C. D., & Heisler, J. C. (2019). *Portfolio Management: Theory and Practice*. John Wiley & Sons.

García, P., & García, F. J. P. (2017). *Financial Risk Management*. Springer International Publishing.

Davidson, A. (2009). *How the Global Financial Markets Really Work*. The Times / Kogan Page.

Haugen, R.A. (2010). *The New Finance*. 4th ed. Prentice Hall.

Levy, H. (2012). *The Capital Asset Pricing Model in the 21st Century: Analytical, Empirical, and Behavioral Perspectives*, 262.

Reilly, F. K., & Brown, K. C. (2006). *Investment Analysis and Portfolio Management*, 8th ed. CFA Institute.

Tirole, J.(2009).*The Theory of Corporate Finance*. Princeton University Press.

Straipsniai iš mokslinių periodinių leidinių

Doktorantai privaloma tvarka studijuoja finansų teorinių modelių pirminius šaltinius bei kitus atskiroms dalyko temoms dėstytojų rekomenduotus mokslinės periodinės literatūros šaltinius.

Abramov, A., Radygin, A., & Chernova, M. (2015). Long-term portfolio investments: New insight into return and risk. *Russian Journal of Economics*, 1(3), 273-293.

Anagnostidis, P., Varsakelis, C., & Emmanouilides, C. J. (2016). Has the 2008 financial crisis affected stock market efficiency? The case of Eurozone. *Physica A: statistical mechanics and its applications*, 447, 116-128.

Bange, M. M., & Miller Jr, T. W. (2004). Return momentum and global portfolio allocations. *Journal of Empirical Finance*, 11(4), 429-459.

Barg, J. A., Drobotz, W., & Momtaz, P. P. (2021). Valuing start-up firms: A reverse-engineering approach for fair-value multiples from venture capital transactions. *Finance Research Letters*, 102008.

Bartholdy, J., & Peare, P. (2005). Estimation of expected return: CAPM vs. Fama and French. *International Review of Financial Analysis*, 14(4), 407-427.

Blommestein, H. J. (2006). Why is Ethics not the Part of Modern Economics and Finance? A Historical Perspectives. // *Finance & Common Goods*, No24, Spring/Summer 2006.

- Burkart, M., & Lee, S. (2020). Activism and takeovers. *Swedish House of Finance Research Paper*, (15-04).
- Burkart, M., Lee, S., & Petri, H. (2021). LBO Financing. Working paper, ECGI
- Coelho, R., Hutzler, S., Repetowicz, P., & Richmond, P. (2007). Sector analysis for a FTSE portfolio of stocks. *Physica A: Statistical Mechanics and its Applications*, 373, 615-626.
- Cohn, S. Titman, G. Twite (2021) Capital Structure, Corporate Investment, and Investor-Level Taxes: Evidence from a Natural Experiment in Europe, Working paper, ECGI.
- Dai, Z., Kang, J., & Wen, F. (2021). Predicting stock returns: a risk measurement perspective. *International Review of Financial Analysis*, 74, 101676.
- DeAngelo, H., & Masulis, R. W. (1980). Optimal capital structure under corporate and personal taxation. *Journal of financial economics*, 8(1), 3-29.
- Dicks, D. L., & Fulghieri, P. (2021). Uncertainty, Contracting, and Beliefs in Organizations. ECGI series
- Fama, E.F. (1965). Random Walks in Stock Market Prices. *Reprinted Financial Analysts Journal (September/October, 1965): 55-59.*
- Foye, J. (2018). A comprehensive test of the Fama-French five-factor model in emerging markets. *Emerging Markets Review*, 37, 199-222.
- Frank, M. Z., Goyal, V. K., & Shen, T. (2020). The Pecking Order Theory of Capital Structure: Where Do We Stand?. Available at SSRN 3540610.
- Frankfurter, G. M., McGoun, E. G.(2010). Market Efficiency and Behavioral Finance: The Nature of the Debate. // *The Journal of Psychology and Financial Markets, Vol.1, No.3&4.*
- Garcia, M. J. R. (2013). Financial Education and Behavioral Finance: New Insights into the Role of Information in the Financial Decisions. // *Journal of Economic Surveys, Vol.27, No 2.*
- Gong, X. L., Liu, X. H., Xiong, X., & Zhang, W. (2019). Financial systemic risk measurement based on causal network connectedness analysis. *International Review of Economics & Finance*, 64, 290-307.
- Graafland, J. J., van de Ven, B. W. The Credit Crisis and the Moral Responsibility of Professionals in Finance. // *Journal of Business Ethics*, 2011.
- Holmström, B. (1979). Moral hazard and observability. *The Bell journal of economics*, 74-91.
- Horváth, D., & Wang, Y. L. (2021). The examination of Fama-French model during the covid-19. *Finance Research Letters*, 41, 101848.
- Jensen, M.C., Meckling, W. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure.
- Koumou, G. B. (2020). Diversification and portfolio theory: a review. *Financial Markets and Portfolio Management*, 34, 267-312.
- Kristoufek, L., & Vosvrda, M. (2013). Measuring capital market efficiency.
- Leary, M.T., Roberts, M. (2005). Pecking order, debt capacity and information asymmetry.
- Lim, K. P., & Brooks, R. (2011). The evolution of stock market efficiency over time: A survey of the empirical literature. *Journal of Economic Surveys*, 25(1), 69-108.
- Liu, C., Low, A., Masulis, R. W., & Zhang, L. (2020). Monitoring the monitor: Distracted institutional investors and board governance. *The Review of Financial Studies*, 33(10), 4489-4531.
- Markowitz, H. (1952). Portfolio selection. *The Journal of Finance*, 7(1), 77-91.
- Masulis, R. W., Pham, P. K., Zein, J., & Ang, A. E. (2021). Crises as Opportunities for Growth: The Strategic Value of Business Group Affiliation.
- Muneer, S. (2012). Materialization of Behavioral Finance and Behavioral Portfolio Theory: A Brief Review. *Journal of Economics and Behavioral Studies*, 4(8), 431-435.
- Roll, R., & Ross, S. A. (1980). An empirical investigation of the arbitrage pricing theory. *The Journal of finance*, 35(5), 1073-1103.
- Rossi, M. (2016). The capital asset pricing model: a critical literature review. *Global Business and Economics Review*, 18(5), 604-617.

Paas, T. and Kuusk, A.(2012). Contagion of financial crises: what does the empirical evidence show? // *Baltic Journal of Management*, Vol. 7 No. 1.

Park, H., Sohn, W. (2013). Behavioral Finance: A Survey of Literature and Recent Development. // *Seoul Journal of Business*, Vol. 19, No 1, (June).

Pedersen, C. S., & Rudholm-Alfvin, T. (2003). Selecting a risk-adjusted shareholder performance measure. *Journal of asset management*, 4(3), 152-172.

Schwartz, M. S. (2003).The “ethics” of ethical investing. // *Journal of Business Ethics*, 43.

Sharpe, W. F. (1964). Capital asset prices: A theory of market equilibrium under conditions of risk. *The Journal of finance*, 19(3), 425-442.

Shiller, R.J. (2003). From efficient markets theory to behavioral finance. // *Journal of Economic Perspectives*, No 17(1),

Shiller, R.J. (2006). Tools of Financial Innovation: Neoclassical versus Behavioral Finance. // *The Financial Review*, 4.

Schinckus, Ch. (2011). Archeology of Behavioral Finance. // *The IUP Journal of Behavioral Finance*, Vol. VIII, No. 2.

Staubus, G. J. (2006). Ethic Failures in Corporate Financial Reporting. // *Journal of Business Ethics*, 57.

Walter, I. (2014). Reputational Risk in Banking and Finance: An issue of individual responsibility? // *Journal of Risk management in the Financial Institutions*, Vol.7.3,.

Dalyko programos rengėjas/jai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Vilija Aleknevičienė	VDU	prof. dr.	vilija.alekneviene@vdu.lt
Valdonė Darškuvienė	ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas	prof. dr.	valdar@ism.lt
Kristina Levišauskaitė	VDU	prof. dr.	kristina.levisauskaite@vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Mokslo padalinys
10DTPMK003	6 ECTS	MRU	VVVF	VEI

Pavadinimas

GLOBALI EKONOMIKA IR EUROPOS INTEGRACIJA

Pavadinimas anglų kalba

GLOBAL ECONOMY AND EUROPEAN INTEGRATION

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	1
Individualus darbas	3

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalyko paskirtis – suteikti studentams žinių ir ugdyti analizės gebėjimus globalios ir Europos ekonomikos srityje. Išklause šį kursą, studentai suvoks ekonomikos globalizacijos priežastis ir jos neišvengiamumą, globalių finansų, darbo, prekių ir paslaugų rinkų reikšmę ir jų sąveikos bei jų tarpusavio priklausomybės pasekmes; globalius rodiklius ir jų kaitą, globalizacijos ir Europos integracijos tarpusavio ryšius ir įtaką. Kurso studijų metu bus analizuojami teoriniai ir metodologiniai ES integracijos etapai, dabartinės problemos ir ateities perspektyvos. Ypatingas dėmesys teikiamas ES ekonomikos politikai - pinigų, biudžeto, prekybos, socialinės ir ekonominės sanglaudos politikai ir iššūkiams dabartiniu laikotarpiu. Doktorantai analizuos ES finansų politiką ir strategijos „Europa 2050“ prioritetus, tikslus, iniciatyvas ir jų įgyvendinimą Lietuvoje.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of course Global economy and European integration – to take knowledge and capacities to analyze the problems of global economy and European integration. The main topics are: Theoretical and methodological background of global economy; global financial, labor and goods markets; global income inequality, J. Stiglitz, A. Sen, J. Fitoussi approach on measure of economic indicators; the problems of European economic integration, common market, Economic and Monetary Union, the specificity of EU finance policy, the analysis of EU strategy Europe 2050.

Dalyko poreikis ir aktualumas

Dalykas suteikia doktorantūros studijų studentams žinių apie klasikinės ir naujausias globalios ekonomikos ir integracijos mokslo teorijas ir praktikos tendencijas, įgalina jas susieti su šiuolaikiniais procesais, vykstančiais pasaulio ekonomikoje. Dalykas aktualus doktorantams, būsimiems tyrėjams, siekiantiems apibrėžti savo atliekamus tyrimus globalioje ir ES mokslo erdvėje, susipažinti su naujausiomis globalizacijos tendencijomis ir procesais, vykstančiais ES finansų politikoje bei ateities perspektyvomis.

Dalyko tikslas

Dalyko tikslas – suteikti doktorantams žinių apie procesus, vykstančius globalioje ekonomikoje ir ES integracijoje, praplečiant jų akiratį, formuojant adekvatų požiūrį, įgalinant jų sėkmingą panaudojimą doktorantūros studijų metu atliekamuose tyrimuose.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Studijų rezultatai. Išklause šį dalyką studentai:

- žinos pagrindines globalizacijos teorijas, tendencijas vykstančias realiame pasaulio gyvenime, jų formavimosi kontekstą ir vietą šiuolaikiniame ekonomikos moksle;
- supras globalios ekonomikos ir integracijos procesų priežastis ir pasekmes, pagrindines globalizacijos grėsmes ir iššūkius.
- gebės šias žinias adaptuoti ir taikyti skirtinguose nacionaliniuose, sektoriniuose ir organizaciniuose tyrimų kontekstuose;
- žinos ES finansų politikos ir biudžeto sudarymo metodologinius aspektus ir gebės juos deramai taikyti projektuodami savo disertacinį tyrimą;

- atsižvelgiant į suformuotą platesnį požiūrį, sisteminių mąstymą, komunikuojant naujausiomis žiniomis apie pasaulyje vykstančius procesus, gebės tinkamai atlikti tyrimus disertacijų rengiamomis temomis.

Studijų metodai – interaktyvios probleminės paskaitos, teoriniai seminarai ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko turinys realizuojamas per sekančias temas:

1. Globalizacija ir globali pasaulio ekonomika

- 1.1. Ekonomikos globalizacijos koncepcija ir raida
- 1.2. Varomosios ekonomikos globalizacijos jėgos ir veiksniai
- 1.3. Pasaulio ekonomikos globalizacijos pasekmės
- 1.4. Individualizmas ir holizmas
- 1.5. Antiglobalizmo fenomenas
- 1.6. Šalys ir TNK globalioje ekonomikoje
- 1.7. Tarptautinės organizacijos globalioje ekonomikoje (TVF, PB, PPO, JT ir kt.)

2. Globalizacijos grėsmės ir pagrindiniai globalizacijos iššūkiai

- 2.1. Socialinė ekonominė nelygybė ir visuomenės stratifikacijos pokyčiai
- 2.2. Migracija
- 2.3. Kultūros, moralinių etinių vertybių nuosmukis
- 2.4. Klimato kaita
- 2.5. Energetinių išteklių menkėjimas
- 2.6. Vandens ir maisto problemos
- 2.7. Covid-19 pandemija

3. Regionalizacijos ir integracijos procesai pasaulio ekonomikoje

- 3.1. Tarptautinės ekonominės integracijos formos
- 3.2. Tarptautinės integracijos modeliai (ES, ELPA, NAFTA, MERKOSUR ir kt.)
- 3.3. Šiuolaikinės integracijos ypatybės ir prieštaravimai

4. Europos ekonominės integracijos priežastys ir prielaidos globalizacijos procese

- 4.1. Ekonominės integracijos koncepcija
 - 4.1.1. Integracijos priežastys. Europinė idėja
 - 4.1.2. ES integracijos etapai: plėtra nuo 6 iki 28 šalių narių
- 4.2. ES ekonominės integracijos prielaidos ir tempai
 - 4.2.1. Konvergencijos kriterijai
 - 4.2.2. Mastrichto kriterijai ir jų kritinis vertinimas
 - 4.2.3. Dviejų greičių Europa?
- 4.3. Integracijos formos ir bruožai
 - 4.3.1. Laisvosios prekybos zona
 - 4.3.2. Muitų sąjunga
 - 4.3.3. Europos bendroji vidaus rinka, keturių laisvių įgyvendinimo problemos
 - 4.3.4. Ekonominė ir pinigų sąjunga ir dabartinis jos etapas

5. ES institucinė sąranga

- 5.1. Europos Vadovų Taryba
- 5.2. Europos Parlamentas
- 5.3. ES Taryba
- 5.4. Europos Komisija
- 5.5. Europos Teisingumo Teismas
- 5.6. Audito Rūmai
- 5.7. Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
- 5.8. Regionų komitetas

6. ES finansų sistemos raida

- 6.1. ES finansų politikos iššūkiai
- 6.2. Bendrasis ES biudžetas
- 6.2. ES biudžeto pagrindiniai principai

6.3. Biudžeto procedūra

6.4. Biudžeto reformos:

6.4.1. 1987–1988 m. Deloro I paketas

6.4.2. 1993–1999 m. Deloro II paketas

6.4.3. 2000–2006 m. Santero biudžeto programa

6.4.4. 2007–2013 m. Ilgalaikio biudžeto programa

6.4.5. 2014-2020 m. Ilgalaikio biudžeto programa

6.4.6. 2021-2027 m. Ilgalaikio biudžeto programa

7. ES biudžeto pajamos

7.2. Nuosavų išteklių sistema – ES finansinės autonomijos pagrindas

7.3. Pagrindinės pajamų grupės:

7.3.1. Bendrųjų pajamų dinamika

7.3.2. Tradiciniai nuosavi ištekliai

7.3.3. Pajamos iš PVM – nuosavi ištekliai

7.3.4. „Ketvirtasis šaltinis“ – BNP nuosavi ištekliai

7.3.5. Kitos pajamos

7.4. Pajamų lygio nustatymas siekiant biudžeto pusiausvyros

8. ES biudžeto išlaidos

8.2. Bendrieji išlaidų finansavimo principai

8.3. Išlaidų struktūra

8.4. Bendrosios žemės ūkio politikos finansavimas

8.5. Išlaidos integracijos plėtrai ir sanglaudos politikai

9. ES struktūriniai fondai ir jų paskirtis

9.1. ES struktūrinių fondų atsiradimo priežastys

9.2. ES struktūrinės politikos tikslai ir uždaviniai

9.3. ES struktūrinių fondų struktūra

9.4. Prioritetai ir principai

9.5. Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)

9.6. Europos socialinis fondas (ESF)

9.7. Sanglaudos fondas (SF)

9.8. Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP)

9.9. Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas (EJRŽF)

10. 2014-2020 m. ES biudžeto politikos gairės ir strategija “Europa 2020”

10.1. Pažangus ir integracinis augimas

10.2. Tvarus augimas

10.3. Saugumas ir pilietybė

10.4. Europos vaidmuo pasaulyje

10.5. Administravimas

10.5. Biudžete įtvirtinti principai

10.6. Pagrindiniai nauji aspektai – Horizontas 2020

10.7. Strategijos “Europa 2020” prioritetai, tikslai, iniciatyvos

11. ES plėtros strategija „Europa 2050“ ir jos įgyvendinimo iššūkiai.

11.1. Europos strategija 2050 ir jos prioritetai

11.2. Europos Žaliojo kurso įgyvendinimas.

11.3. Europos Ekonomikos gaivinimo planas

11.4. ES 2021-2027 m. ilgalaikis biudžetas

11.5. ES atsakas į Covid-19 pandemiją

12. Lietuva – ES narė

12.1. Lietuvos valstybės pažangos strategija 2050

12.2. ES struktūrinės paramos panaudojimo efektyvumas Lietuvoje

12.3. Lietuvos 2021 – 2030 metų Nacionalinis pažangos planas

Taikoma kaupiamoji vertinimo sistema; 60 proc. sudaro atsakymo vertinimas egzamino metu ir 40 proc. savarankiško darbo vertinimas.

Literatūra

1. Stiglitz Joseph. *Globalization and its Discontents*. New York, London: W.W. Norton and Company, 2002.
2. Stiglitz J. *Rewriting the Rules of the American Economy*. NY: Norton and Company, 2015.
3. Fitoussi, J.-P., Sen, A. & Stiglitz., J.E. (2009). Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress. Paris: Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress// http://www.stiglitz-sen-fitoussi.fr/documents/rapport_anglais.pdf (referred on March 1 2016).
4. Stiglitz J. *Price of Inequality*. NY: Norton and Company. 2012.
5. "We have a distorted economy": Joseph Stiglitz sounds off on inequality, the TPP 2016.
6. Deaton Angus. *The Great Escape: Health, Wealth, and the Origins of Inequality*. 2015.
7. Reich Robert. *After Shock. The Next Economy and America's Future* New York: Alfred A. Knopf, 2010.
8. Krugman Paul, Obstfeld Maurice. *International Economics. Theory and Policy*. Harper Collins College Publishers. 1994. 799p.
9. Krugman Paul. *International Economics*. NY: Norton and Company, 2005.
10. Piketty Thomas. *Capital in the Twenty-First Century*. 2014. 696 p.
11. Piketty Thomas. *Economics of Inequality*. Harvard University Press, 2015. 154 p.
12. Atkinson Anthony. *Inequality. What Can Be Done?* Harvard University Press, 2015. 400p.
13. Daniel Kahneman and Angus Deaton. High income improves evaluation of life but not emotional well-being. www.pnas.org/cgi/doi/10.1073/pnas.10111492107
14. Human Development Report 2014, *Sustaining Human Progress: Reducing Vulnerabilities and Building Resilience*, UNDP, New York, 2014.
15. Dean Mcfarlin and Paul Sweeney. *International Management: Strategic Opportunities and Cultural Changes* NY, UK: Routledge, Taylor and Francis, 2011, 561 p.
16. Baldwin R. Wyplosz C. *The Economics of European Integration*. New York: Mc Graw-Hill Education, 2004.
17. Cipriani G., *Rethinking the EU Budget: Three Unavoidable Reforms*, CEPS, Brussels 2007.
18. European Commission. *European Union Public Finance*. 2010, Fourth edition, 417 p.
19. Baun Michael, Marek Dan. *Cohesion Policy in the EU*. Palgrave, 2014.

Papildoma literatūra:

1. Abramovitz, M., David, P.A. (1996). Convergence and Deferred Catch-up: productivity leadership and the waning of American exceptionalism. *Mosaic of Economic Growth*. Stanford university press;
2. Bachtler, J., Gorzelak, G. (2007) Reforming EU cohesion policy: a reappraisal of the performance of the Structural Funds. *Policy Studies*, Vol. 28, No 4, p. 309-326
3. Bachtler, J., Downes, R., McMaster, I., Toepel, K., Weise, Ch. (2001) The Impact of EU Enlargement on Cohesion. *Background Study for the 2nd Cohesion Report*;
4. Barry, F. (2003). Economic Integration and Convergence Processes in the EU Cohesion Countries. *JCMS*, 41, 897-921;
5. Battaini-Dragoni, G., Dominiononi, S. (2003). *Conference on Social Cohesion*. The Council of Europe's Strategy for Social Cohesion;
6. Begg, I. (2003). Complementing EMU: Rethinking Cohesion Policy. *Oxford Review of Economic Policy*, 19, 161-179;
7. Breuss, F. (2013). Towards a New EMU. *WIFO Working Papers*, No. 447.
8. Calvo, M. A. M., Cuadrado-Roura, J. R. & Garrido-Yserte, R. (2004) Economic and Social Cohesion in the EU: a critical approach, 44th European Congress of The Regional Science Association. Porto, Portugal;
9. Chan, J., Ho-Pong, T. & Chan, E. (2006). Reconsidering social cohesion: Developing a definition and analytical framework for empirical research. *Social Indicators Research*, 75, 273-302;
10. Dabrowski, M. (2010). The global financial crisis: Lessons for European integration. *Economic Systems*, Vol. 34 (1).
11. Dragojevic, S. (2001). Social cohesion and culture: contrasting some European and Canadian approaches and experiences. *Culturelink review*;
12. Easterlin, R.A., Angelescu, L. (2012). Modern economic growth: Cross Sectional and Time Series Evidence, in Kenneth C. Land, ed., *Handbook of Social Indicators and Quality of Life Research*, New York and London: Springer;

13. Garcia, I. P. (2003). Spanish Regional Policy: Economic and Social Cohesion in the European Union. *IAER*, 9, 79-83;
14. Gogas, P., Kothroulas, G. (2009). Two speed Europe and business cycle synchronization in the European Union: The effect of the common currency. *MPRA Paper No. 13909*.
15. Hadjimichalis, C. (2011). Uneven geographical development and socio-spatial justice and solidarity: European regions after the 2009 financial crisis. *European Urban and Regional Studies*, Vol. 18 No 3.
16. Hulse, K. & Stone, W. (2007). Social Cohesion, Social Capital and Social Exclusion. *Policy Studies*, 28, 109-128.
17. Lambertini, L., Miller, M., Sutherland, A. (1992). Inflation Convergence with Realignments in a Two-speed Europe. *The Economic Journal*, Vol. 102, No 411.
18. Molle, W. (2006). *The Economics of European Integration– Theory, Practice, Policy*. Ashgate Publishing Company, 337 p.
19. Stanley, D. (2001). Holding the centre: what we know about social cohesion. *Strategic Research and Analysis and the Social Cohesion Network*;
20. Stiglitz, J.E. (2009). Towards a better measure of well-being. *The Financial Times*. September
21. Amavilah, V., Asongu, S., and Andrés, A. (2017). Effects of globalization on peace and stability: Implications for governance and the knowledge economy of African countries. *MPRA Paper No. 80651*.
22. Bang, K. E. and Markeset, T. (2012). Identifying the drivers of economic globalization and the effects on companies' competitive situation. *Advances in Production Management Systems. Value Networks: Innovation, Technologies, and Management: 233–241*.
23. Barbieri, K., and Schneider, G. (1999). Globalization and peace: Assessing new directions in the study of Trade and Conflict. *Journal of Peace Research*, 36(4), 387–404.
24. Borcuch, A., Pilat-Borcuch, M., and Świerczyńska-Kaczor, U. (2012). The Influence of the Internet on globalization process. *Journal of Economics and Business Research*, 18(1).
25. European Union (N.A.). *History of the European Union 1945-59*. Last accessed on January 20th. Available at: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/1945-59_en.
26. Lamba T. and Malhotra, H. (2009). Role of Technology in Globalization with Reference to Business Continuity. *Informatics Journal*, 1(2).
27. NATO (N.A.). *A Short History of NATO*. Lasted accessed on January 20th. Available at: https://www.nato.int/cps/en/natohq/declassified_139339.htm#:~:text=In%20fact%2C%20the%20Alliance's%20creation,and%20encouraging%20European%20political%20integration.
28. Olsen, K.B. (2006). Productivity Impacts of Offshoring and Outsourcing: A Review. *STI Working Paper 2006/1*.
29. Putzel, J. (2005). Globalization, liberalization, and prospects for the State. *International Political Science Review*, 26(1), 5–16.
30. Siddiqui, K. (2017). Globalisation, trade liberalisation and economic development in developing countries: An overview. *Journal of Economics Library*, 4(4): 514-529.
31. Tvaronavičienė, M., Grybaitė, V., and Tunčikienė, Ž. (2013). Globalization drivers in developed and less developed countries: If consistent patterns can be traced. *Journal of Security and Sustainability Issues*, 2(4): 5–11.
32. Winters, L.A. (2004). Trade Liberalisation and Economic Performance: An Overview. *The Economic Journal*, 114(493): F4-F21.
33. Zehner, R. (2015). Mutually Assured Survival: An Analysis of Globalization's Influence on Nuclear Disarmament. *Independent Study Project (ISP) Collection 2240*.
34. Debt Observatory in Globalisation (2021). Guide to NextGenerationEU: doing more harm than good. Report. Available at: https://odg.cat/wp-content/uploads/2021/03/Guide-to-NextGenerationEU_ENG_web_DEF_compressed.pdf.
35. Deloitte (2021). *Next Generation EU funding and the future of Europe – A unique opportunity for growth*. Report. Available at: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/About-Deloitte/deloitte-next-generation-eu-funding-and-the-future-of-europe.pdf>.
36. European Commission (2018). *Proposal for a COUNCIL REGULATION on the methods and procedure for making available the Own Resources based on the Common Consolidated Corporate Tax Base, on the European Union Emissions Trading System and on Plastic packaging waste that is not recycled, and on the measures to meet cash requirements*.
37. European Commission (2021a). *The EU's 2021-2027 long-term Budget and NextGenerationEU*. Available at: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d3e77637-a963-11eb-9585-01aa75ed71a1/language-en>.

38. European Commission (2021b). *NextGenerationEU Funding Strategy*. Report. Available at: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/about_the_european_commission/eu_budget/factsheet_1_funding_strategy_15.04.pdf.
39. European Commission (2022). *2021-2027 long-term EU budget & NextGenerationEU*. Available at: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027_en.
40. Picek, O. (2020). Spillover Effects From Next Generation EU. *Intereconomics*, 55(5): 325-331.
41. Soler, J.M.L. (2021). The Next Generation EU: Opportunity and risk. *CIDOB notes internacionals*, 25

Literatūra lietuvių kalba:

1. Pukelienė Violeta. Ekonominė integracija: teorija, ES politika ir procesai. Kaunas: VDU, 2008, 343 p.
2. Navickas Valentinas. ES rinkų ypatumai. Kaunas: Technologija, 2003, 163p.
3. Dumčiuvienė Daiva. Europos ekonominė integracija. Kaunas: Technologija, 2010, 184 p.
4. Spurga Saulius. ES plėtra ir integracija. Vilnius: MRU, 2009, 100p.
5. Hix Simon. Europos Sąjungos politinė sistema. - Vilnius. Eugrimas 2006.
6. Maniokas K. Europos Sąjungos plėtra ir europeizacija. Vidurio ir Rytų Europos valstybių įsijungimas į Europos Sąjungą. – Vilnius: Eugrimas 2003.
7. McAllister R. Nuo Europos Bendrijos iki Europos Sąjungos: istorinė politinė apžvalga. – Vilnius. Eugrimas 2000.
8. Nakrošis V. Europos Sąjungos regioninė politika ir struktūrinių fondų valdymas. - Vilnius. Eugrimas 2003.
9. Paulikas V. Europos Sąjungos institucijos ir valdymas. – Vilnius. LTU 2004
10. Vilpišauskas R., Nakrošis V. Politikos įgyvendinimas Lietuvoje ir Europos Sąjungos įtaka. - Vilnius. Eugrimas 2003.
11. Dromantienė L. Socialinės Europos kūrimas. – Vilnius. MRU 2008.
12. Vitkus G. Europos Sąjunga: enciklopedinis žinynas - Vilnius. Eugrimas 2008.
13. Europos Sąjunga. Institucinė sąranga ir politikos aktualijos. - Vilnius. Eugrimas 2000.
14. Maniokas K., Vilpišauskas R., Žeruoklis D. Lietuvos kelias į Europos Sąjungą. - Vilnius. Eugrimas 2004
15. Vilpišauskas R. Europos Sąjungos vidaus rinka ir Lietuva: integracija ir jos ekonomikos poveikis. - Vilnius. Eugrimas 2003.
16. Vitkus, G. Europos Sąjunga ir ne tik ji: 99 terminai. Vilnius: Alora, 2003.
17. Melnikas B. Transformacijos. Vilnius : Vaga, 2002.
18. P.Gylis. Ekonomika, antieconomika ir globalizacija. Vilnius: VU, 2008.
19. P. Gylis, R.Lazutka, O. G. Rakauskienė, P. Žukauskas, ir kt. Lietuvos ekonomika Europoje ir globalioje erdvėje. Vilnius: ETC, 2007.
20. O.G. Rakauskienė. Valstybės ekonominė politika. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2006, 780p.
21. O.G. Rakauskienė, V. Servetkienė. Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybė: dvidešimt metų rinkos ekonomikoje. Monografija. Vilnius: MRU leidyba, 2011. 362p
22. O. Rakauskienė ir kt. Gyvenimo kokybės matavimo rodiklių sistema ir vertinimo modelis. Mokslo studija. Vilnius: MRU, 2015, 760 p.
23. Šiuolaikinė valstybė. Kaunas: Technologija, 1999.
24. David Held, Anthony McGrew, David Goldblatt, Jonathan Perraton. Globaliniai pokyčiai: politika, ekonomika, kultūra. Vilnius: Margi Raštai, 2002.
25. Naomi Klein. Šoko doktrina: katastrofų kapitalizmo iškilimas. Vilnius: Kitos knygos, 2009, 556 p.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Violeta Pukelienė	VDU	prof. dr.	violeta.pukeliene@vdu.lt
Ona Gražina Rakauskienė	MRU	prof. habil. dr.	ona.rakaus@mruni.eu

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Mokslo padalinys
EKO 8002	6	VDU	BPF	Taikomosios ekonomikos, finansų ir apskaitos

Pavadinimas

ŽEMĖS ŪKIO EKONOMIKA IR POLITIKA

Pavadinimas anglų kalba

AGRICULTURAL ECONOMICS AND POLICY

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Konsultacijos	1
Seminarai	1
Individualus darbas	3

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas žinių apie šiuolaikines žemės ūkio vystymosi paradigmas ir naujausias su žemės ūkiu susijusių politikų kryptis įsisavinimui ir taikymui, vykdant žemės ūkio vystymosi tyrimus. Dalyko studijose analizuojamos naujausios žemės ūkio vystymosi koncepcijos ar paradigmos ir naujausios politikos kryptys, jas kritiškai vertinant pamatinių ekonomikos principų ir darnaus vystymosi kontekste. Išklause šį kursą, studentai yra pajėgūs sėkmingai vykdyti savo atliekamus žemės ūkio ekonomikos tyrimus platesniame moksliniame kontekste. Pagrindinės studijų formos – interaktyvios probleminės paskaitos, teoriniai seminarai ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of the study subject is to enable students to acquire knowledge of modern agricultural development paradigms and the latest policies related to agriculture development, and to apply them to research work. The latest paradigms of agricultural development and the latest related policies are critically analysed in the context of the basic economics principles and in the wider context of sustainable development. After completing this course, the students will be able to successfully conduct their own research in agricultural economics in the wider scientific context. The main forms of studies are interactive problem-based lectures, theoretical seminars and individual work of doctoral students.

Dalyko poreikis ir aktualumas

Dalykas suteikia studentams žinių apie šiuolaikines žemės ūkio vystymosi paradigmas ir naujausias su žemės ūkiu susijusių politikų kryptis, padeda jas susieti su šiuolaikine darnaus žemės ūkio vystymosi problematika. Dalykas aktualus būsimiems tyrėjams, siekiantiems identifikuoti savo atliekamus tyrimus žemės ūkio ekonomikos ir su ja susijusių ekonomikos mokslo kryptių problematikoje, susipažinti su naujausiais ekonomikos tyrimų metodais.

Dalyko tikslas

Dalyko tikslas – suteikti studentams žinių apie šiuolaikines žemės ūkio vystymosi paradigmas ir naujausias su žemės ūkiu susijusių politikų kryptis, įgalinant jų sėkmingą integravimą į doktorantūros studijų metu atliekamus tyrimus.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Studijų rezultatai. Išklause šį dalyką studentai:

- žinos pagrindines šiuolaikines žemės ūkio vystymosi paradigmas, jų formavimosi kontekstą ir sąsajas su kitais socialiniais mokslais;
- supras žemės ūkio politikos evoliucijos kryptis bei kontekstą ir jos sąsajas su kitomis susijusios politikos kryptimis (žaliojo kurso, žiedinės bioekonomikos, darnaus vystymosi ir kt.);
- gebės adaptuoti ir taikyti šiuolaikines žemės ūkio vystymosi paradigmas makro, mezo ir mikro lygmens tyrimų kontekstuose;
- žinos šiuolaikinių žemės ūkio vystymosi koncepcijų metodologinius aspektus ir gebės juos tinkami taikyti savo moksliniame tyrime;

- gebės tinkamai komunikuoti šiuolaikines žemės ūkio vystymosi paradigmas bei pagrįsti jų taikymą atliekamuose tyrimuose.

Studijų metodai – interaktyvios probleminės paskaitos, teoriniai seminarai ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko turinys realizuojamas per sekančias temas:

1. Šiuolaikinės žemės ūkio vystymosi paradigmos:

- žemės ūkio darnaus vystymosi ir darnumo koncepcijos; darnaus vystymosi ir darnumo vertinimo būdai;
- žemės ūkio daugiafunkciškumo koncepcijos, žemės ūkio gamybos išoriniai padariniai bei jų vertinimo būdai;
- žiedinio žemės ūkio paradigmos ir jo vertinimo būdai;
- žaliojo augimo žemės ūkyje paradigmos vertinimo indikatoriai ir metodai;
- tvaraus konkurencingumo žemės ūkyje paradigmos, vertinimo indikatoriai ir metodai.

2. Žemės ūkio ir su žemės ūkio vystymusi susijusi politika:

- Bendroji žemės ūkio politika ir jos įgyvendinimo dabartiniai tikslai bei kryptys;
- Europos žaliasis kursas, jo įgyvendinimas per 2023–2027 m. žemės ūkio politikos kryptis ir priemonės;
- Europos Sąjungos Bioekonomikos strategija ir jos poveikis žemės ūkio vystymuisi;
- Europos Sąjungos „Nuo ūkio iki stalo strategija“ ir jos poveikis žemės ūkio vystymuisi;
- Europos Sąjungos Biologinės įvairovės strategija ir jos įgyvendinimas per 2023–2027 m. žemės ūkio politikos kryptis ir priemonės;
- Europos Sąjungos klimato kaitos ir energetikos politikos, jų įgyvendinimas per 2023–2027 m. žemės ūkio politikos kryptis ir priemonės;

3. Žemės ūkio vystymosi poveikis ekonominiam augimui, visuomenės gerovei ir aplikai:

- šiuolaikinės žemės ūkio reikšmės ekonomikoje ir poveikio visuomenės gerovei paradigmos;
- žemės ūkio ir susijusių veiklų makroekonominiai rodikliai ir jų vertinimas ekonominio augimo ir darnaus vystymosi požiūriais; duomenų šaliniai ir jų pritaikomumas makroekonominiai analizei;
- žemės ūkio politikos priemonių poveikio ekonomikai, socialinei raidai ir aplinkai vertinimo būdai;
- mokslinių tyrimų ir inovacijų reikšmė žemės ūkio vystymuisi, duomenų šaliniai ir jų pritaikomumas vertinimui;

4. Ūkių vystymosi ir darnumo vertinimas:

- ūkių veiklos vertinimas ekonominiu, socialiniu ir aplinkos požiūriais: rodikliai, metodai ir apribojimai;
- nepiniginės vertės („gamtinės vertės“, „ekologinės vertės“, „tvarios vertės“ ir kt.) koncepcijos ir vertinimo būdai ūkių lygmeniu
- žemės ūkio politikos priemonių poveikio ūkių lygmeniu vertinimo būdai ir apribojimai.

Studijų pasiekimų vertinimas

Teorinių žinių įsisavinimas vertinamas egzaminuojant, įvertinimas sudaro 50% galutinio pažymio. Analitinis mąstymas vertinamas dalyvavimo teoriniuose seminaruose aktyvumu, atliekant pristatymus nurodytose dalyko tematikose, vertinimas sudaro 20% galutinio pažymio. Gebėjimai formuluoti mintis ir jas išdėstyti vertinami mokslinio esė arba referato kokybe, vertinimas sudaro 30% galutinio pažymio.

Literatūra

Bendroji literatūra

1. Gargano, G., Licciardo, F., Verrascina, M., & Zanetti, B. (2021). The Agroecological Approach as a Model for Multifunctional Agriculture and Farming towards the European Green Deal 2030—Some Evidence from the Italian Experience. *Sustainability*, 13(4), 2215.

2. Selwyn, B. (2021). A green new deal for agriculture: for, within, or against capitalism?. *The Journal of Peasant Studies*, 1-29.
3. Hamam, M., Chinnici, G., Di Vita, G., Pappalardo, G., Pecorino, B., Maesano, G., & D'Amico, M. (2021). Circular economy models in agro-food systems: A review. *Sustainability*, 13(6), 3453.
4. Blake, R. (2020). Will the European Green Deal Make Agriculture More Sustainable?. *Outlooks on Pest Management*, 31(5), 198-200.
5. Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. COM(2020) 381 final
6. 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos gražinimas į savo gyvenimą. Komisijos komunikatas. COM(2020) 380 final
7. Wigboldus, S. A. (2019). Circular Agriculture in Low and Middle Income Countries: Discussion paper exploring the concept and 7 innovative initiatives. Food & Business Knowledge Platform, Hague
8. Europos žaliasis kursas. Komisijos komunikatas. COM(2019) 640 final
9. Tvari Europos bioekonomika. Ekonomikos, visuomenės ir aplinkos sąsajų stiprinimas. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui. COM(2018) 673 final
10. Vitunskiene, V., & Dabkiene, V. (2016). Framework for assessing the farm relative sustainability: a Lithuanian case study. *Agricultural Economics*, 62(3), 134-148.
11. Blandford, D. (2016). Transatlantic Food and Agricultural Trade Policy: 50 Years of Conflict and Convergence. *American Journal of Agricultural Economics*, v102.
12. Conway, G. R., & Barbier, E. B. (2013). After the green revolution: sustainable agriculture for development. Routledge.
13. Europos Komisija. (2018) Gairės. 2019 m. KPP laimėjimų ir poveikio vertinimas. Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas. Briuselis.
14. Vitunskienė, Vlada; Vinciūnienė, Valerija. Socialinės dimensijos integravimas į žemės ūkio darnumo vertinimą: Lietuvos atvejis // Darnaus vystymosi problemos ir jų sprendimai Lietuvoje: monografija. Kaunas: Vilniaus Universitetas, Aleksandro Stulginskio universitetas, 2015.
15. Vitunskienė, Vlada; Vinciūnienė, Valerija. Viešosios paramos reikšmė siekiant aplinkos darnumo Lietuvos žemės ūkyje // Darnaus vystymasis: teorija ir praktika. Monografija. Kaunas: Vilniaus Universitetas, 2014. P. 252-281.

Pagrindinė literatūra

1. Bremmer, J., Martinez, A. G., Jongeneel, R. A., Huiting, H. F., & Stokkers, R. (2021). Impact Assessment Study on EC 2030 Green Deal Targets for Sustainable Food Production: Effects of Farm to Fork and Biodiversity Strategy 2030 at farm, national and EU level. Wageningen Economic Research.
2. OECD (2021), *Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2021: Addressing the Challenges Facing Food Systems*, OECD Publishing, Paris,
3. van Kooten, G. C. (2020). *Applied Economics, Trade and Agricultural Policy Analysis*. [Chapter 6. Analysis of Agricultural Policy: Theory; Chapter; 7. Agricultural Policies in The U.S. and Canada; Chapter 8. Agricultural Policy in Europe and Asia]
4. Hill, B. (2018). *Farm incomes, wealth and agricultural policy*. Routledge.
5. Barkley, Andrew, Barkley, Paul W. (2016). *Principles of Agricultural Economics*. Second edition published by Routledge.
6. Ruttan, V. W. (2019). *Sustainable agriculture and the environment: Perspectives on growth and constraints*. CRC Press.

7. OECD. (2014). Green Growth Indicators for Agriculture: A Preliminary Assessment, OECD Green Growth Studies. OECD Publishing.
8. OECD. (2015). Public Goods and Externalities Agri-environmental Policy Measures in Selected OECD Countries. OECD Publishing, Paris.

Dalyko programos rengėjas

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Vlada Vitunskienė	VDU, ŽŪA	prof. dr.	vlada.vitunskiene@vdu.lt

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra//Mokslo padalinys
100150	6 ECTS	MRU	Viešojo valdymo ir verslo fakultetas	Verslo ir ekonomikos institutas

Pavadinimas

PREKYBOS IR PASLAUGŲ SISTEMINIAI TYRIMAI

Pavadinimas anglų kalba

SYSTEMIC RESEARCH OF RETAIL AND SERVICES

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1 ECTS/ 27 val.
Konsultacijos	1 ECTS/ 27 val.
Seminarai	1 ECTS/ 27 val.
Individualus darbas	3 ECTS/ 81 val.

Dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalyke nagrinėjamos klasikinės ir šiuolaikinės prekybos ir paslaugų teorijos, mažmeninės prekybos struktūriniai pokyčiai, paslaugų kokybės, vertės, konkurencingumo bei produktyvumo vertinimo metodologiniai aspektai. Akcentuojami prekybos internacionalizacijos ir globalizacijos procesai, analizuojami tarptautinės prekybos paslaugomis iššūkiai, konkurencijos ir koncentracijos pasekmės prekybos paslaugų plėtrai, įgalinant doktorantūros studijose tirti bei sistemaiškai vertinti prekybos ir paslaugų rinkose vykstančius procesus.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The subject includes and examines classical and modern theories of retail and services, structural changes in retail sector, methodological aspects of service quality, value, competitiveness and productivity assessment. The subject emphasizes the processes of retail internationalization and globalization, analyzes the challenges of international trade of services, the consequences of competition and concentration, enabling systematic research applied in doctoral study and evaluation of retail and services markets.

Dalyko poreikis ir aktualumas

Dalykas suteikia doktorantūros studijų studentams žinių apie klasikines ir šiuolaikines paslaugų ir prekybos plėtros teorijas, įgalina jas sistemaiškai susieti su aktualiomis paslaugų ir prekybos tyrimų sritimis. Dalykas aktualus tyrėjams, siekiantiems plėtoti savo atliekamus tyrimus paslaugų ir prekybos srities mokslo erdvėje, grindžiant šios srities metodologinėmis priemonėmis ir tyrimų metodais.

Dalyko tikslas

Suteikti kompetenciją, įgalinančią tirti ir metodologiškai pagrįsti įvairiuose kontekstuose prekybos ir paslaugų valdymą siejant su šalies bei globalia ekonomika; pasitelkiant daugiadimensinius kriterijus bei įvairius metodus sistemaiškai tirti, vertinti prekybos ir paslaugų rinkos pokyčius, konkurencingumo, produktyvumo, vertės didinimo galimybes bei juos įtakojuusias priežastis.

Dalyko turinys, temos ir studijų metodai

Studijų rezultatai. Išklause šį dalyką studentai:

- žinos prekybos ir paslaugų plėtrą grindžiančias klasikines ir šiuolaikines teorijas, jų taikymo ribas ir vietą vadybos ir ekonomikos mokslo plotmėje;
- gebės demonstruoti kritinį, sisteminių ir analitinių mąstymą taikant šias teorijas skirtinguose nacionaliniuose, sektoriniuose ir organizaciniuose tyrimų kontekstuose;

- žinos skirtingų prekybos ir paslaugų sričių vertinimo metodologines prieigas ir gebės jas deramai taikyti projektuodami savo disertacinį tyrimą;
- gebės vertinti prekybos ir paslaugų rinkos pokyčius, konkurencingumo, produktyvumo, vertės didinimo galimybes bei kitas sritis atliekamuose tyrimuose, pristatyti ir komunikuoti tyrimų rezultatus.

Studijų metodai – interaktyvios probleminės paskaitos, seminarai, mokslinių šaltinių analizė, darbas su statistinių duomenų bazėmis, atvejų analizė, konsultacija, diskusija ir savarankiškas doktorantų darbas.

Dalyko turinys realizuojamas per sekančias temas:

Klasikinės ir šiuolaikinės prekybos ir paslaugų teorijos ir koncepcijos;
 Tarptautinės prekybos teorijos;
 Prekybos ir paslaugų struktūrinių pokyčių ir plėtros vertinimo metodologinės prieigos;
 Prekybos ir paslaugų internacionalizacijos ir globalizacijos procesai;
 Prekybos ir paslaugų konkurencingumas, jo vertinimas;
 Prekybos ir paslaugų kiekybiniai ir kokybiniai tyrimai, jų taikymas;
 Paslaugų teikimo sistema, paslaugų produktyvumas: dedamosios ir didinimo galimybės;
 Paslaugų teikimo sistemos tyrimai ir vertinimo kriterijai;
 Paslaugų kokybės ir vertės modeliai, vertės vartotojui prekyboje ir paslaugose didinimas;
 Tarptautinė prekyba paslaugomis, jų vertinimas ir efektyvumas;
 Verslo ir viešojo sektoriaus partnerystė, paslaugų teikimo proceso analizė ir modeliavimas;
 Paslaugos šiuolaikinėje ekonomikoje ir ekonominės plėtros galimybės.

Studentų pasiekimų vertinimas

Dalyko žinios vertinamos kaupiamuoju balu:
 Egzamino įvertinimas (teorinėms žinioms patikrinti) sudaro 50 proc. galutinio pažymio, individualaus namų darbo (apimančio tyrimo srities teorinių ir metodologinių prieigų nustatymą bei tyrimo rezultatų pristatymą) įvertinimas sudaro 50 proc. galutinio pažymio.

Pagrindinė ir papildoma literatūra

Leidinio autoriai ir pavadinimas, leidykla	Egzempliorių skaičius
	MRU bibliotekoj
Doug Stephens. Reengineering Retail : The Future of Selling in a Post-Digital World Vancouver : Figure 1 Publishing. 2017. eBook.	E-išteklis prenumeruojamose DB
Austin, Jacinta. Ashland Competitiveness in Trade of BRICS Countries: Society Publishing. 2019. eBook.	E-išteklis prenumeruojamose DB
Mike Grigsby. Advanced Customer Analytics : Targeting, Valuing, Segmenting and Loyalty Techniques Series: Marketing Science Series. London : Kogan Page. 2016. eBook.	E-išteklis prenumeruojamose DB
Brenton, Paul, International trade, distribution and development : empirical studies of trade policies . Singapore : World Scientific, 2015. 417 p. : ISBN 9789814603379	1
Chesbrough, Henry William. Open services innovation : rethinking your business to grow and compete in a new era / Henry Chesbrough. San Francisco (Calif.) : Jossey-Bass : A Wiley Imprint, 2011. xiii, 242 p. :ISBN 9780470905746.	1
Reid, Emily. Balancing human rights, environmental protection and international trade : lessons from the EU experience / Oxford ; Portland (Or.) : Hart Publishing, 2015. xl, 324 p. ISBN 9781841138268	1
Nelson, Douglas R. Economics and politics of trade policy / Douglas R. Nelson. Singapore : World Scientific, 2014. xxxii, 356 p. ISBN 9789814452502.	1
New public governance, the third sector and co-production / edited by Victor Pestoff, Taco Brandsen and Bram Verschuere. New York (N.Y.) ; London : Routledge : Taylor & Francis Group, 2012. xvii, 403 p. : ilustr., lent. ISBN 9780415897136	1

Dalyko programos rengėjas/jai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Eglė Kazlauskienė	MRU	prof. pareigos, doc. dr.	egle.kazlauskiene@mruni.eu
Asta Vasiliauskaitė	MRU	prof. dr.	asta.vasiliauskaitė@mruni.eu

STUDIJŲ DALYKO APRAŠAS

Dalyko kodas	Dalyko grupė	Dalyko apimtis ECTS kreditais	Dalykas atestuotas nuo	Dalyko atestacija galioja iki
EKM6011	C	6	2019 03 20	2022 03 20

Dalyko tipas (privalomas ar pasirenkamas)	privalomas
Dalyko lygmuo (priklausymas studijų pakopai)	magistro
Semestras, kuriame teikiamas dalykas	1
Studijų forma (auditorinė ar nuotolinė)	auditorinė

Dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Elgsenos ir eksperimentinė ekonomika

Dalyko pavadinimas anglų kalba

Behavioral and Experimental Economics

Trumpa dalyko anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas jungia tiek teorinius, tiek praktinius užsiėmimus, siekiant į ekonomikos teorijoje kylančius klausimus atsakyti per realių eksperimentų kūrimo procesus, metodiką ir gautų rezultatų interpretavimą. Kursas paremtas pavyzdinių eksperimentų atvejų analize, praktiniais eksperimentais ir paties modelio, reikalaujančio bazinių matematinių-statistinių įgūdžių panaudojimo, kūrimu. Eksperimentinės ekonomikos kurso turinys: rinkų optimizavimas, sprendimų priėmimas ir rizikingos situacijos, informacijos asimetrija, žaidimų teorijos taikymas, viešųjų prekių rinkos elgsenos ypatybės, ekonominių eksperimentų programavimas, derybiniai eksperimentai, aukcionai, neuroekonomika, balsavimo ir politiniai eksperimentai ir kt.

Dalyko anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This course will stress the interaction of theory and experiment, seeking to relate questions in the theory of markets, games, and decisions to issues in experimental design, analysis and interpretation of results. Course uses a combination of hands-on learning in laboratory experiments, analysis of theory and Socratic roundtable discussions of readings. It will cover topics such as decision making, bargaining, public goods, market design, auctions, game theory, theories of fairness and learning, neuro-economics, designing, programming and interpreting experiments and etc.

Būtinai pasirengimas dalyko studijoms

Mikroekonomika, Statistika, Matematika

Dalyko tikslas

Dalyko tikslas – suteikti kompetencijas, leidžiančias kurti ir atlikti ekonominius eksperimentus. Studijų eigoje sudaromos sąlygos suprasti ir panaudoti praktikoje bazinius elgsenos ekonominius modelius, nusakyti ekonominių eksperimentų kūrimo principus ir etapus, projektuoti ekonominius eksperimentus, panaudoti matematinius-ekonometrinius metodus skaičiuojant, vertinant, interpretuojant ekonominių eksperimentų rezultatus.

Studijų programos, dalyko rezultatų, studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijų, studijų ir vertinimo metodų sąsajos

Studijų programos rezultatai	Dalyko rezultatai	Studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
1. Demonstruos ekonomines žinias ir tarptautinių ekonominių procesų supratimą socialinių mokslų kontekste, t. y. gebės savarankiškai analizuoti ir kritiškai vertinti ekonomikos, modernios ir tarptautinės ekonomikos teoriją, procesus ir politiką;	1. Suprasti, paaiškinti bazinius ekonominius modelius	Studentas geba paaiškinti įvairių ekonominių modelių funkcionavimo esmę, eksperimento kintamųjų poveikį galutiniams rezultatams	<i>Dėstymo metodai:</i> realaus laiko eksperimentai, diskusijų moderavimas, informacijos vizualus pristatymas, situacijų analizė, problema grįstų užduočių formulavimas ir aiškinimas, situacijų analizės moderavimas, konsultacijos <i>Mokymosi metodai:</i> eksperimentai, diskusijos, problema grįstų	Darbo kontrolė seminarų/paskaitų metu, Egzaminas raštu, Modelių analizės, savarankiško darbo vertinimas
	2. Panaudoti praktiškai bazinius ekonominius modelius	Studentas geba sukurti ekonominį modelį praktiškai		
5. Gebės organizuoti mokslinius tyrimus nepriklausomai: rinkti, analizuoti informaciją, reikalingą moksliniams tyrimams, kuomet ji yra nepakankama, diskutuoti, komentuoti gautus rezultatus.	3. Suformuoti ekonominių eksperimentų principus ir etapus	Studentas geba parengti ekonominio eksperimento planą	<i>Mokymosi metodai:</i> eksperimentai, diskusijos, problema grįstų	Darbo kontrolė seminarų/paskaitų metu, Egzaminas raštu, Modelių analizės, savarankiško darbo vertinimas
	4. Projektuoti ekonominius eksperimentus	Studentas geba pateikti ekonominio eksperimento aprašą		

8. Gebės aiškiai perteikti logiškas, moksliskai pagrįstas išvadas specialistų ir ne specialistų auditorijoms nacionaline ir kt. kalbomis	5. Panaudoti matematinius-ekonometrinius metodus apskaičiuojant eksperimentų rezultatus	Studentas geba ekonominius modelius aprašyti matematiniais metodais	užduočių sprendimas, situacijų analizė, grupinis seminaro užduočių aptarimas, grupinis studentų darbas rengiant grupinę prezentaciją, savirefleksija, savarankiškas studentų darbas: informacijos paieška ir analizė	Savarankiško darbo vertinimas
	6. Analizuoti ir interpretuoti eksperimento rezultatus	Studentas geba nustatyti ekonominių eksperimentų rezultatų patikimumą		Darbo kontrolė seminarų/paskaitų metu, Egzaminas raštu, Modelių analizės, savarankiško darbo vertinimas

Dalyko rezultatų ir turinio sąsajos

Dalyko rezultatai	Turinys (temos)
1. Suprasti, paaiškinti bazinius ekonominius modelius	1. Įvadas į eksperimentinę ekonomiką
2. Panaudoti praktiškai bazinius ekonominius modelius	2. Rinkos optimizavimas
4. Projektuoti ekonominius eksperimentus	3. Sprendimų priėmimas ribotos informacijos aplinkoje
6. Analizuoti ir interpretuoti eksperimento rezultatus	4. Informacijos asimetrija
	5. Žaidimų teorijos taikymas
	6. Ekonominė elgsena ir eksperimentinė ekonomika
	7. Ekonominių eksperimentų programavimo principai
	8. Dvigubų aukcionų rinka
	9. Posted-Offer rinkos
	10. Derybų eksperimentai
	11. Aukcionai
	12. Viešosios gerybės
	13. Eksternalumų įvertinimas
	14. Balsavimo eksperimentai
	15. Individų sprendimai rizikingoje aplinkoje
	16. Neuroekonomika
3. Suformuoti ekonominių eksperimentų principus ir etapus	6. Ekonominė elgsena ir eksperimentinė ekonomika
5. Panaudoti matematinius-ekonometrinius metodus apskaičiuojant eksperimentų rezultatus	7. Ekonominių eksperimentų programavimo principai

Studentų darbo krūvio paskirstymas valandomis (kontaktinio ir savarankiško darbo val.)

Paskaitos	30 val.
Seminarai	30 val.
Savarankiškas darbas	100 val.
Iš viso	160 val.

Kaupiamojo balo sandara ir jo dedamųjų svoris

Seminarų darbas – 20%
Savarankiškas darbas – 40%
Egzaminas – 40%

Rekomenduojama literatūra

Nr.	Publikavimo metai	Leidinio (el. šaltinio) autoriai ir pavadinimas	Leidykla	Exempliorių skaičius
				Universiteto bibliotekoje
Arba nuoroda į el. šaltinį				
<i>Pagrindinė literatūra</i>				
1.	1995	Hagel, J., & A. Roth, <i>The Handbook of Experimental Economics</i> .	Princeton University Press	2
2.	1993	Davis, D., & C. Holt, <i>Experimental Economics</i> .	Princeton University Press	2
3.	2016	Svorenčík, Andrej, Maas, Harro (Eds.). <i>The Making of Experimental Economics</i>	Springer	2
<i>Papildoma literatūra</i>				
1.	2009	Reeson, Andrew & Nollas, Karel. <i>Experimental Economics: Applications to Environmental Policy</i> .	RESEACHgate	El. išteklius

2.	2016	The Behavioral Economics Guide 2016	www.behavioraleconomics.com	El. išteklius
----	------	--	-----------------------------	---------------

Dalyko programos rengėjas/jai

Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
Marco Failo	VDU	prof. dr.	marco.failo@vdu.lt
Akvilė Aleksandravičienė	VDU	dr.	akvile.aleksandraviciene@vdu.lt

